

incipit. xi. pars q̄onis f3 io. de. psalms. lxij. t. lxvi. c. aug. v.
Cin gl. mali nesciunt ibi oia uident. adde. dicunt quidam q̄
 animi immediate uident in speculo trinitatis sicut angel. vñ
 beda super lucam in illo euangelio. homo quidā erat diues
 tē. vbi dī q̄ iusū qui uident claritatē nihil est in creatura qd
 uideret non possint sub. s. q̄tū p̄mitit diuina potentia fm io.
 de. de hoc satis dicā. i. c. pxi.

Estendū. mortuos in penis existentes audire. i. si
 gno aliquo percipere pergit. Nota q̄ ista questio
 s. utrum illius dolor tangat mortuos de his que co
 tingunt in suis post mortem ipsorum t̄ quo spiritus eorum
 nouerunt ea que circa nos aguntur tangitur in glo. super illo
 p̄s. deus laudem meam ne tacueris. in versu fiant filii eorum
 orphani tē. Sed non determinat ibi p̄cise ista questio. Au
 gu. tamen dicit q̄ tanta erit uis doloris q̄ non feratur alim
 petus cogitationis. sed illud uerum erit post iudicium. Et idē
 aug. in libro de anima t̄ spiritu ait ibi nunc quidam sunt sp̄i
 ritus defunctoz ubi nō uident neq̄ audiunt que agūtut aut
 que enemūt in uita ista hominibus. itaq̄ non cura est eis de
 viuis q̄q̄ quid agatur oio nesciunt quemadmodum non cu
 ra est nobis de mortuis q̄uis quid agant oio nesciamus ne
 sciamt quidem mortui quid hic agatur. sed dū h̄ agat postea
 scire possunt ab eis qui hinc moriendo ad eos pergit non
 quidem oia sed q̄tū sinuntur iudicare t̄ eos oportet audi
 re. scire etiam possunt ab angel. qui h̄ nobis presto sunt t̄ no
 stras animas ad illos deferunt sp̄ū etiam dei ruelate cognoscere
 possunt que hic agunt que necessarium est eis agnosce
 re. Quidam etiam ex mortuis ad uiuos rapi possunt. non p̄
 propriam naturam sed etiam per diuinam potentiam. utrū
 tamen ista fiant per eorum presentiam aut per angelos susci
 pientes eorum personam affirmare non audeo. deus enim
 omnipotens qui est ubiq̄ presens per angelica ministeria us
 q̄z quaq̄ diffusa p̄t hominibus ista prebere solatia quibus
 in huius miseria uite iudicat esse prebenda f3 aug. cuius sue
 runt vba premisse. p̄nt v. ab angelis dicit hiero. tantaz esse di
 gnitatem animaz vt unaqueq; ab ortu nativitatis sue h̄eat
 angelum sibi deputatum ad custodiā. unde angeli mittunt
 a domino ad custodiendum nos. t̄ administrandum nobis
 sicut enim dicit gl. in epistola ad hebre. qui facit āgulos suos
 spiritus t̄ ministros suos ignem urentem. spiritus sunt ange
 li nec eo sp̄ū sunt quo sunt angeli cum mittuntur sunt ange
 li. Angelus enim nomen officij est non nature nomen naturū
 sp̄ū est. ex eo quod est sp̄ū est ex eo quod agit angelus est
 sicut nomen nature est homo nomen officij est miles. Homo
 enim sit miles non miles homo sic eos qui erant conditi spi
 ritus a creatore facit angelos mittendo nuntiare eos quod
 iussit. t̄ vñ omnibus ad imutabile arbitrium sententie sue
 sine bonis per eius gratiam sine malis per propriam volun
 tam ita dicitur ibi. vnde tam boni angeli q̄ mali sunt eius
 nuntiū q̄ vult. Et no. q̄ angeli grece uocantur hebraice mo
 lach latine vō nuntiū interpretantur ab eo q̄ domini volun
 tam pplis annunciant. quibus ideo pictores faciūt pēnas
 ut eorum celerem incuncta discursum significant. ut dicit ysi.
 vii. li. etbi. Et no. q̄ boni angeli de qbus dicit apostolus in e
 pistola ad hebre. sunt administratori sp̄ū misit propter eos
 qui salutem hereditatis capiunt in quinq̄ precipue nobis mi
 nistrant. Primo i excitando nos a somno culpe quod signa
 tū est act. xii. c. ubi dicit q̄n angelus percussio latere petri exci
 tauit eum dicens surge uelociter. t̄ in. iii. li. reg. ubi dixit ange
 lis ad heliam. surge comedē. grandis enim restat tibi uia. Se
 cundo intercedendo pro nobis q̄ significatum fuit in dani
 el. x. c. in fi. ubi dicit nemo fuit adiutor mibi in omnibus his
 nisi michael princeps noster. Tertio a contrarijs potestatibus
 nos defendendo. vñ in psalmo. angelis suis mandauit de te
 ut custodiant te in oībus vijs tuis. t̄ alibi imittit angelus do
 mini in circuitu timentiu3 cū t̄ cripct eos. Quarto bona no

stra representādo deo thob. xii. c dicit angelus obtulit oratio
 nem tuam domino. Quito t̄ ultimo animam egredientem
 de corpore in deum portando. vnde luc. xvi. c dicitur factū
 est ut moreretur mendicus t̄ portaretur ab angelis in finu a
 brahe. audire. i. percipere. multi v. uenire. greg. in dialogo h̄
 dicit non tamen affirmat sed dicit sibi esse recitatum a quodā
 sene. h. t̄ lauren. sicut non tam en per omnia sicut qui primum
 dubium est sequens certum lau. scriptura. ii. ad corinth. xii.
Cin gl. t̄ male. adde uel forte bene qz sicut deus mittit ange
 los ita t̄ animas potest mutare fm lau. De his incepit. xij
 pars questionis io. de.

Uelutim quibus. ii. pars. canonum. l. dī. penitentiel
 xxvi. q. vi. qui recedit. t. c. bis qui hu. danda ē. S3
 ponit titius laborans in extremis petit eucharistia3
 queritur an sit danda cum de eius costet impensa non uidetur
 ut hic sed contra. de con. dī. ii. non prohibet. So. ubi super
 est spes uite t̄ sic correctionis non est deneganda ut in p̄tra
 rijo. hic aut̄ cū nec spes uite nec correctionis supererat non ē
 tanta margarita danda porco de pe. dī. i. nō nulli. scriptum ē
 naum. i. c. lxxi. dī. presbyter. xxii. q. i. quid ergo ibi dicam.
 nō iudicat. s. sufficienter. C in. i. gl. ibi. suspensi. adde. sic etiā
 licite possunt percipere corpus christi ut h̄. t̄ no. xxvi. q. vi. si
 quis. C in. e. gl. ibi. nūl. adde. t̄. xcv. dī. ecce. t̄. s. i. q. i. mul
 ti. C in. e. gl. ibi. corporis. adde de con. dī. ii. nō iste. Sed ec
 clesia est res corporalis. s. i. q. iii. si quis obiecet. t̄ ideo cor
 pus liberat t̄ corporales penas remouet. xvii. q. iii. reū. t̄
 xxiii. q. v. reos. ex de immu. ec. inter. uel dic fm lau. nō distin
 guitur vtrum fideles vel infideles criminosis vel non crimi
 nosus ad ecclesiam cōfugiat qz quemlibet defendit nisi p̄bli
 cum latronem t̄ nocturnum depopulatorem ut in p̄ decre.
 inter. Sed in accipiēdo corpus christi distinguuntur. non enī
 datur infidelibus. ideo fm la. nō est mirum si aliud ibi aliud
 hic. C i. e. gl. ibi. ecclie. adde. ut extra de immu. ec. inter cu3
 si. t̄ hanc sententiam assertive tenet. h. t̄ id qd sequitur dicens q̄
 si tale priuilegium datum fuisse corpori dñi vel alteri rei sue
 loco idem esset. t̄ hāc sententiam etiam finaliter tenet la. dicēs
 q̄ h̄ est priuilegium ecclie ut honor ecclesiarum cōseruetur.
 xvii. q. iii. reū. Alij cōtra. s. q̄ corpus christi liberet. ar. v. dī.
 ad eius. ff. de offi. prefec. vr. l. i. s. i. t̄ intellige de eo qui cōfugit
 ad corpus christi nō de eo qui recipit. sed glo. dicit q̄n recip
 it t̄ tūc est cibus anime. C in. e. gl. ibi. ad cōsequētiam. ad
 de. ad idem extra dī priuile. sane. verūtamē q̄ tali fugitivo de
 ferret bñ faceret. sed nō est statutū fm vinc. Ed tu defendas
 q̄ talis est per ecclesiam defendēdūs qz corpori christi aliqua
 res anteponi nō debet. i. q. i. c. multi. xcv. dī. ecce. de con. dī.
 v. nūl. t̄ hoc probat fides mulieris fluxum sanguinis patē
 tis. de qua habet math. ix. c. t̄. s. v. dī. ad ei. t̄ bāc suam dī
 cit ho. esse defēdēdā ysq̄ ad sanguinis effusionem. put ipse
 no. ex de cele. mil. sane. C fures palea est.

Mā. xiiij.
Anonici. Clerici q̄nq̄ litigant p̄
 spiritualibus. s. decimis
 primicij oblationibus sepulturis t̄ hu
 iusmodi. q̄nq̄ litigant pro temporalibus
 ecclasticis. t̄ quia ecclastica sūt digni
 ora temporalibus. ideo primo. s. in super
 iori causa introduxit clericos litigantes de spiritualibus sc̄li
 et de decimis t̄ sepulturis. nunc autem introducit in hac cā
 clericos litigantes de temporalibus ecclasticis ostendens
 qualiter licet clericis repetere sua t̄ testes de ecclia sua p̄du
 cere. adiungit etiam de turpi questu clericis interdicto dī vñ
 ris a nūlo exigendis. t̄ de elemosynis de male acquisito nō
 faciendis. t̄ q̄ p̄ua de vñris nō agatur nisi restituatur. vt au
 tem hec t̄ alia tē. h. t̄. b. uel sic expeditius se magister de dec
 mis t̄ oblationibus t̄ sepulturis. nunc autem transit ad cap
 que salus infirmatur t̄ dicit q̄ a litigio t̄ ab usuris t̄ rapinis

caendū est tū iūstis mercationib⁹ ut aut̄ hec t̄ alia t̄ c. io. dc. qōnem mouent. Hinc dicit p̄ma qō. p̄ducit sc̄uda que sto. ut ex eoꝝ. u. q. iii. v. t. vi. qō. hinc elicitur repetere. j. e. q̄ debetur io. de. sūt audiendi. j. e. c. i. io. de. a quolibet usuras no. j. e. q̄ si quis oblitus de usuris fieri no. j. e. q̄. imolans quia non habet dominium. io. de. de hoc articulo no. j. e. q̄. u. si quis usuram. Sed de hac questione dic ut no. i. q. i. non est putanda t̄ c̄ de deci. ex transmissa. male acceperūt non si possunt restituere. j. e. q̄. si. res. Q. i.

Quod autem. In euangelio luc. xviii. t̄ marci. x. c. pfectus b̄ p̄t esse cōsiliū t̄ p̄t esse p̄ceptū h̄ diversas acceptiones huius no minis pfectus. Dī c̄ q̄ pfectus securitate sume virtutis t̄ p̄sciētē. s. q̄ nullus peccati uenialis uel mortalit⁹ sibi p̄scus est īmo ita securus est q̄ si statim moreret volaret ad patriā. hic b̄ vitā i patientia t̄ morte in desiderio. Tē dī q̄ pfectus habitu t̄ abrenūtiatione p̄ prior⁹ sic nō tenet q̄ esse pfect⁹. t̄ b̄ p̄silū ē q̄d h̄c dī. illud t̄ vade t̄c. est p̄ceptum q̄ nisi sic facias nō potes esse talis uel talis. Dicitur autem aliter quis esse p̄scus rōne sufficientie fm q̄ ois bonus est perfectus. item comparatione fm q̄ oēs derica tenentur esse perfecti cōpatione laicor⁹. t̄ fm hoc quilibet iūstus est perfectus comparatione iūstu fm hoc erit p̄ceptum si uis lau. t̄ hu. uel dic aliter est perfectio prelatoru⁹ cuius signum est ponere aīam pro ouibus. Est etiam cōtē platiu⁹ cuius signum est relinquere omnia non timentium penam qui nihil sibi consci sunt. Est cōmigatorum cuius signū est habere mortem in desiderio t̄ uitā in patientia. Est cē clericor⁹ sacri ordinis cuius signū est continentia ut hec scribunt in historia super euangelio cū effet iēsus t̄c. q̄. v. nō dī repeti. t̄ tamen fm īno. fatendum est q̄ si postea redditus p̄bende soluāt ci cui imposuit est silentium per finiam quasi ex noua possessione poterit agi si subtrahant sibi postea illi redditus interdicto vnde vi. uel condi. ex decre. ex de concess. p̄ben. cū nr̄is. ut restituant in possessionē amissam t̄ ut inter̄ soluant sed non ex p̄ma que sublata est per finiam. hoc ipsum t̄ in excōicato fallit q̄ nō petit restitutionē cui semper obstat excepto excōicationis t̄ cui nihil solui dī. t̄ b̄ ipse īno. no. i. p̄. decre. cū nostris. Sed h̄ uide quod no. iii. q. i. in summa. v. item exceptō rei iudi. t̄c. item v. dimitte lu. vi. t̄. xiii. c. item v. ad cor. i. c. vāsecularia. i. pro rebus secularibus. b. item. v. oia. s. mea mibi ablata. b. t̄ est b. i. ad cor. vi. t̄. x. c. t̄. xi. q. i. a liud. l. s. repeteret. t̄ l. s. mibi oia mea bō repeteret inq. s. greg. desideria carnalia. b. seruire. i. esse subiecta. hu. superat ut pp̄ eas. p̄ximū offendere non timeat. b. C̄ in. i. gl. ibi plati. addō īno t̄ canonici. q̄d dic ut le. t̄ no. per īno. ex de pba. ex litteris t̄ de r̄scrip. edoceri. ibi melius per host. C̄ in. e. glo. ibi repeteret. adde. īmo uide etiā q̄ sine mandato. put no. īno. ex de testi. cū oīm. ibi uideas. Sed hec glo. loquī de canonici regularibus. ibi de secularibus. C̄ in. gl. sile ē ibi uel faci. adde. sunt quidam dicētes nō esse faciēdam restituētionem et si agāt possessorio cum notoria est cā quare habere nō potuit ecclesiā nisi aliquid alleget h̄ notoriū. ar. ff. quo rum le. l. i. s. rediguntur. t̄ ff. de dolo. l. sed ex dolo. ff. de car. edic. l. iii. s. oēa. q̄uis possit dici illa loqui i p̄titiorio fm omnes t̄ b̄ est neq̄ fm īno. q̄ si iā cōstaret uel p̄ possessionē eius uel per probationes admittas q̄ est tal⁹ q̄ ei de iure non eset facienda restitutio puta q̄ eset illegitimus uel q̄ ui occupauerat candē possessionē nec dispensationē haberet denegare tur ei restitutio ex de diuor. significasti. cū eā sine peccato retinere non posset. sed si constet adhuc si sit res dubia p̄t dice re spoliatus nō r̄idebo nisi de possessione uel iure meo. sed tu nō es audiendus nisi primo facta restitutio. ex de resti. spol. ex l̄ris. ar. 3. ex de or. cog. c. ii. t. ul. fm īno. qui ita no. ex de si. p̄. constitutus. Item h̄ ex d̄ cā. pos. cum super. iii. q.

v. quia suspecti. C̄ in. e. gl. ibi. possiderit. adde. Etū no. q̄ sicut agens est licitū. p̄bare possessionē sic t̄ eius aduersario licitum est. p̄bare h̄rū ut no. ex de resti. spo. sollicite. in gl. h̄ hanc t̄c. t̄ addē q̄d dixi. viii. di. quo iure. nā reo licitum est se defendere sup eo sup quo ipugnatur. ut no. ex d̄ cā. pos. cā sup. in gl. penul. in fi. Et dicas q̄ q̄ agitur interdicto recuperande possessionis. ul vii. vi. uel condi. ex decre. ex de dec. querelam. necessario fit restitutio b̄ solo. p̄bato q̄ erat in possessione facti q̄n fuit cōctus. ff. de vi t̄ vi ar. l. i. s. interdictum fm īno. q̄d dic ut no. ex de postul. p̄. bone. i. in glo. t̄ iō de hoc et no. ex de resti. spo. cum ad sedē. in gl. nec fuit. de causa possessionis. cū ecclēsia. in gl. petens restitutio t̄c. ibi uideas. C̄ in. e. gl. ibi. restitutio. adde dicas q̄ ubi est uerisimilis p̄lūm p̄to decimas ab aliquibus occupatas. t̄ illi in quorum probbia sita sunt p̄dia illos spoliant ipsi spoliati n̄ debent restitui nisi evidenter docuerint q̄ eaꝝ possessionem legitime fuerunt cōsecuti. ut ex li. vi. de resti. spo. ad decimas. ibi uideas. C̄ in. e. gl. ibi. possideant. adde de facto q̄d dic vi no. xvi. q. vii. c. i. C̄ in. e. gl. ibi. detinere. adde. s. ciuiliter. naꝝ nāliter possidebat exiguit ergo ciuilis possessionis ad p̄scriptio nē q̄ illa sola generat. p̄lem. ar. i. n̄sti. per quas. p. no. acqui. s. in bone fidei nec p̄cedit p̄scriptio sine possessionē. ff. d̄ usuc. l. iii. fm. lau. t̄ vine. qui ita no. in hac decre. causāq. C̄ in. gl. iniuriose in fi. adde. hic caute gl. tangit finiam. hu. dicentis q̄ hec auctoritas apli cōgrue intelligit q̄ nō debes repeteret cū scandalo tui. licet enim aduersariis multum te uexet tamē n̄ debes scandalizari. i. ad indignationem uel rancorem mouerit. Uel sic intelliges cum scandalo aduersarij quantum in te est. i. hoc aimo t̄ hac intentione ut enī fatigē t̄ scandalize. si tamē tua iūste repētis q̄uis ipse scandalizetur nō peccas repetendo. ar. xi. q. iii. inter verba. īmo p̄latus materiali t̄ sp̄ rituali gladio p̄t uti. ar. xv. q. vi. auctoritate. t̄ ita cuꝝ scandalo h̄. b. t̄ lau. ad b̄ li. vi. de sen. ex. dilecto. C̄ in. glo. sub nūlius rei. adde. uel dic sub. nullius iudicis ut sub eo repēta q̄d mibi debetur h̄. la. qui etiam concordat cū dicto iōannis.

Hiscopus. C̄ in. gl. debet enī litigare. adde. uel dic litiget cum scandalo suo uel aduersarij. t̄ utraq̄ expōsitio uera est sive intelligat de rebus propriis sive ecclēsisticis h̄. la. C̄ in. e. gl. ibi. souere. adde quod no. iiiij. di. c. generali in fi. t̄ extra de postul. prela. bone. ii. C̄ q̄ allegando concludit al male dicit lau. His ita. u. para. m̄de tur t̄ non bene fm. b. t̄ lau. captando allegando dicit al. falsum est fm. b. t̄ lau. uel aliter v. hec allegatio est melior. b. cōnonici v. non ut suis. xii. q. i. res. c. nulli. t̄. s. si ergo. t̄. c. ul. t̄. q. ii. sine exceptione. t̄. x. q. ii. p̄carante. xii. q. i. c̄pi. dispensādū xii. q. i. expedīt. vii. v. sicut v. similiter v. non sibi. i. ad suam utilitatē. t̄ forte gratianus intellexit de clericis qui abrenūtia uerunt. p̄p̄ijs al non dicit uerū fm. hu. b̄ autē v. C̄ in. gl. xi. q. i. in fi. adde ista cōcordantia nō bene. p̄bat. l. s. lau. t̄ iō. de. ponūt eam. C̄ illud uero euāgelij luc. vi. c. vii. augu. i. ad oī dēdūm q̄ dīlū est non p̄cepti non repeteret sua. b.

Quod debetur remittitur. i. remitti p̄t. repetitūr. xi. q. i. alio. xii. q. i. s. ad b̄. l. q. v. nō sane. ideoq. i. iō etiam ubi aliquis aliquem ledit cū nō debeat lex. s. mosaica. talionis. i. talē penam. nā talio dicitur a tali iof. instituit leuitic. xxviii. eo. i. intantum iūsti exactior. i. ultra debiti exigentis. quo. i. inquit. ideoq. s. ne quis exigit debiti uel ultra. b. ait luc. vi. c. p̄bē. i. anūm paratum habeat nō te uindicare. xxviii. q. i. in prin. lau. p̄scriptū. i. si non p̄bemus sed nō uindicemus. b. debitū. i. peccatu. q. qui nō ē alicui obligatus vinculo peccati. b. C̄ in. gl. uidetur ergo. in fi. adde de hoc no. xii. q. ii. fraternitas. ibi uideas. t̄ facit ad hoc ex de sen. ex. q̄uis. t̄. c. ea noscitur. ubi plene no. de hoc per host. C̄ in. gl. i. pena. in fi. adde t̄ no. q̄ ex. v. sumū debitorēs deo. s. ex cōmiso t̄ ex b̄ sumus debitorēs bonitatē dī. wine. de bonis. s. que nobis cōmisit t̄ contulit tā nālibus q̄

gratuitis. Item ex promissio et hoc debemus ueritati divine
Item ex dimisso. et hoc diuine pietati. Itē ex precepto et hoc
majestati. Item ex peccato et hoc debetur diuine iusticie siue
seueritati. et de isto debito loquitur hoc. c. Itē debemus pro
xino aliquā priori aliquā posteriori. prior sicut patri et matri
honorē in effectu et reuerentiam i affectu. unde thob. habe
honorē matri tue ut sis longeius super terram. Postero
ri. sicut filio debemus. puisionem et cruditionem. p. C sic et.
s. in pomo. s. introducta. b.

Quisquis preceptis. scias q̄ iussus differt a manda
to. C. qd̄ cū eo. l. etiam et. l. si mandator. iussus im
portat necessitatē in auf. ut nulli iudi. s. et hoc vo.
coll. ix. et dicam. j. c. proximo mandatum liberam obsequij p̄
stationem. insti. man. s. mandatum. nam ex officio et amicitia
traxit originem. ff. man. l. i. s. i. de hoc per gof. in summa de
of. delega. consilio. intellige consiliū in hoc loco illud quod
non est p̄ceptū. nam sepe id qd̄ est p̄cepti consultur et suad
tur. xxviii. q. i. sic enim. et tunc facere cōtra consiliū ē peccatum
mortale non ex eo q̄ est consiliū sed ex eo q̄ p̄ceptū fm. b.
et bīc uide qd̄ no. ex de eta. et quali. ad aures. in si.

Quod precipitur. penam habet. xix. di. nulli la. dat
xxx. q. v. c. iii. in si. la. arbitrium est dixerunt quidā
q̄ sicut nemo astrigitur consilio ut h. et. ff. man. l. ii.
ita nec admonitione. et sic no. est necessitatis ut obtēperēt etiā
monitioni pape. Alij s. l. q̄ monitioni pape obediēdū que
est pura et maxime q̄ non est sine mandato. lex autē predē
et hoc. c. loquuntur de consilio quod datur tñ in fauorem ei
cui consultur fm. iūno. qui h. no. extra de p̄eben. dilectus. ii.
in si. Dic q̄ est duplex consilium. s. reuerentie qui hoc non re
cipit peccat. vi. di. testamentum. et. xxviii. q. iii. uir cum perfe
ctionis cui licet no. p̄areat no. ē peccatum et de tali p̄ot illud in
telligi fm. b. y. seruientis. s. ut obediāt la. C in. i. gl. ibi. mili
tare. addē ibi dicam. C in. e. gl. ibi. finitū. addē ope exceptō
nis ut dicam. xviii. q. ii. dudū ibi uideas. lxiii. di. principalē.
in si. ubi de hoc. C in. e. gl. ibi. mandatū. addē. de hoc no. x
vii. q. ii. dudū. ibi dicam. dicas q̄ expirat mandatum ubi
res est integrā nisi aliquid est mandatum ut si mandat causā
ut in hoc. c. relati. et. c. gratum. Secus si mandat iurisdictō
nem. ff. de iurisdictō. o. iudi. et qz. et hoc tenet vinc. ex de rescrip
et insinuatione. Quod autē dī morte mandatoris finiri mā
datum vez est nisi tale quid erat post mortē adimplendum.
ff. man. si uero non remanerandi. s. ul. fm. vinc. qui ita no. in
pre. decre. relatum et. c. ti. licet. ubi h. ultimū dictum approbat
per tan. et. b. et idem no. b. lau. Et no. q̄ mandatum non con
tinet necessitatem. iussio uero stinet. C. q̄ cum eo qui in ali
po. l. etiam. de hoc etiam dixi. s. c. pxi. et dicam. j. e. in gl. di
cas q̄ et. ubi uideas. credo tñ q̄ transgressor mandati superi
oris est puniendus nisi referat uel secundam iussionē expectet
ex de rescrip. si qñ et. xxv. q. ii. si quis dogmata. De precepto
no. est dubium fm. vin. qui ita no. in pre. decre. relatum. Et no.
h. b. q̄ mandatum cōsūlit inter cōsiliū et preceptum. est enim
ultra consilium et citra preceptum. mandatum enī cogit sicut
et preceptū et peccatur si no. adimplēt. et in hoc differt a consi
lio et accedit ad preceptum sed pena non infligitur anteq̄ p̄
ceptionis uerbū recipiat et cōdemnatur. et in hoc differt a pre
cepto et cōsonat consilio fm. b. et addē qd̄ dixi. vii. q. i. petisti
C in. e. gl. ibi. relatum. addē. et. C. man. l. mandatū lau. C in
e. gl. ibi. s. et hoc uero iubem. addē. dicas q̄ in p̄cepto uel ius
sione non finitū morte illius qui precepit. imo et post certaz
scientiam tenetur ille qui suscepit exequi preceptū. item mor
te illius qui preceptū suscepit non finitū sed successor. illius
tenetur illud suscipere et exequi ut h. totum cōtineat in isto. s. et
et h. vo. fm. b. et q̄ p̄ceptū non finitū morte h. no. la. idē no.
vinc. ex de offi. deleg. reatu. et. c. licet. et hoc ipse aſtrūnt sim
pliſter per hunc. s. et hoc uero. et idem sentiūt gof. et guill. na.
et hoc approbat in spe. de offi. dele. s. restat uidere v. item

mortuo et. ubi etiam dicitur idem iūr̄ esse in consilio. s. q̄ no
expirat morte ut ecce mandatur aliquibus ut eligant cum d
quo ticius cōſuluerit. alioquin si contrafecerint illud decernit
ūritum et inane. demum ticius consuluit de. g. sed priusq̄ cō
ſilium ad eos peruererit mortuus est ticius uel forte peruenie
rat sed nōdū fuerant illud secuti. in hoc casu iudicatū fuit i
curia cōſilium ualere et non expirare ut ibi no. Alij sic distin
guūt circa mandatum. q̄ aut consistit in iurisdictione aut in
executione alicuius facti. Si in iurisdictione expirat morte
mandatoris uel mandatarij. ut extra de offici. delega. rela
tum. et. c. gratum. Si aut̄ consistit in executione alicuius facti
aut est ab initio necessarium sicut est mandatum factum a tu
dic in quo casu non expirat morte mandatoris uel manda
tarij etiam re integra et in hoc casu dicunt loqui predictum. s.
et h. vo. et. xxviii. q. ii. dudum. Aut est factum ab initio volunta
rium quo casu expirat morte mandatoris uel mandatarij. in
stī. man. s. recte. sed quod dicunt de iurisdictione non credo
uerum. sed dic ut. s. pxi. dixi in alia additione fm. vin. Sed
ros. beneuē. dicit q̄ non admittit quorundam errorem q̄ di
cunt q̄ si dñs imperator uel dominus papa uel alius superi
or cōmittat inferiori et dicat. precipīmus iubemus ut iussus
et preceptum necessitatē imponat. si autem dicat mandam
uel uolumus non. et adde quod notaui et quod dixi. xi. q. ii.
rogo. et argumentatur sic ubi iussus est ibi est necessitas et no
expirat morte delegantis. ff. quod iussu. l. i. in auf. ut nulli iu
di. s. et hoc vo. coll. ix. Si autem dicat mando expirat tunc
morte mandantis et no. imponit necessitatē. ff. de iurisdic
om. iudi. et qz. et no. insti. de atti. tu. s. sed h. iuris. s. fm. ipsu
ros. hoc no. est uerum. qui dicit q̄ omne uerbum necessitate
imponit. naz et rogare ducum species uolenta iubendi et q̄si
mandato supplicat ipse potens. et adde qd̄ no. et qd̄ dixi. xi.
q. ii. rogo. et ad hoc etiam facit. qz qui delegat precipit. C. q
pro sua iuris. l. una. in prin. et no. ex de offi. dele. pastoralis. i
gl. iurisdictio et. no. ob. s. predictus. et hoc uero. qz ibi no. fuit
speciale nomen in litteris legationis sed generaliter scribitur
iudici prouincie. vñ successor cognoscit uel res non erat inte
gra alias expirat siue dicat in beo precipio uolo uel mando q
cūq̄ moreretur delegatus uel delegas. ar. ex de offi. dele. qm
abbas. et. c. gratum. et. c. relatum. fm. ros. qui ita no. in li. iuris
civilis. Ru. de actio. man. in prin. sed et prima opinio iunatur
quia preceptū non obligat semper et ad semper et simpliciter
et sane debet intelligi ut p̄ferit ut collit et. pba. xxviii. q. iii. si no
licet qd̄ tenet et qd̄ dicam de pe. di. v. in prin. dic ut ibi.

¶. secunda.

Deo autem. Leges. v. futu
ros. dicas q̄ l. isti sentiant emolumentū et hac causa n
ti dicuntur ferre testimonium i causa sua
ar. xii. q. ii. qui manumittitur. nā de re cōi
nemo dicit mea est. xii. q. i. s. ul. minus tñ
creditur cōs. fm. la. Preterea legatarius non repellitur a testi
monio in causa testamenti in quo ei relictum est legatum isti.
de testi. s. legatarius ar. ff. de his qui testa. fa. poss. qui in testa
mento. non est audienda allegādo dicit. b. vñ hic primo sol
uit. sed bene. s. e. s. potest. C. Sed distinctio. ii. ps. in criminā
li. v. in civili. v. C in. i. gl. ibi. super eo. addē ubi de hoc. xxxi.
q. ii. c. i. et. s. iii. q. v. in summa. C in. e. gl. in si. addē. alij cōtra
tui. q. iii. etiam iure civili. nam mercenarii sunt domestici. ff. d
pe. respicēdū. s. furti. C. de his q̄ ad ecc. cōſu. pñi.
Uper. nolueris et male ut infra sequitur. et hoc fit
pp̄ qualitatez negotiū. qd̄ dic ut le. et no. xxix. di. c.
si. sp̄es cauſarum. quedā enim se criminales quedā ciuiles q̄
dam sp̄iales sicut p̄ot colligi. xvi. q. i. frater. sed bic non tan
git nisi duo membra la. d. h. xi. q. i. in prin. ibi dicaz. in crimi
nalibus v. in canonibus. iii. q. v. cōſanguinei. c. pñtanimus.
et. c. similiter. ceterū v. si ergo. v. idonei sub. al. sed sicut. v. alijs

ad te missus quibus causam tibi cōmisi mus fm. b. **C**in. i.
gl. ibi. q. nō. adde idē dicit. b. ys. in cā criminali. ar. b. led la.
p. u. q. vi. lator. ubi de hoc dixi. **C**in. e. gl. ibi. constitutus. ad
dc. s. etiam ab ipso prelato cū capitulo alī solus platus in cā
ecclēsī p̄stuleret. p̄curatōr se' esset. **E**t est rō q. p̄lat' ē legi
timus defensor de rescrip. edoceri. t̄ iō duplice p̄sonā gerere
nō d̄. s. defensoris t̄ testis. sed in primo casu q̄uis insīrm di
cat talis abbas t̄ puentis talē. p̄curatōr p̄stulūt tunc ipse
abbas ut ps uel mēbz puentis videāt loqui t̄ nō q̄si principa
lis defensor f̄z inno. qui ita no. ex li. vi. de testi. ad hoc. alī inci
p̄t p̄ntiūz in gl. iō hoc t̄c. **V**bi ipse dicebat q̄ agentē. p̄curatōr
uſ vicediō epi. ipse epi nō poterit testificari. q̄ eius noīe
actō int̄tai. t̄ b ipse no. in decre. b allegata insup. s̄ si esset q̄s
qui alī cēt administrator rez ecclie qui noīe ecclie p̄ctū celebra
uit p̄t ipse de p̄ctū testificari. t̄ b per. l. ff. de iure s̄. l. deferre
§. idē decreuerūt. q̄ ecclia fisico compāt fm. b. b. q̄ ita dicit in
sua qōne ueneriali que incipit. aliq̄s erat administrator t̄c. t̄
ad hoc facit exp̄s. i. e. c. ibi. qui eadē negotia tractauerūt t̄c.
Cin. e. gl. ibi. insup. adde ad idē. ff. d. v. sig. p̄ncipes. C. de dī
gni. ius ienator. li. xii. sed f̄ q̄ executores negotioz t̄ admī
nistratores i cīsdē negotioz testes cē nō p̄nt. ff. de testi. māda
tis. **C**in. e. gl. ibi. qui manumittū. adde ar. a' q̄d b dī. dicit.
b. cōp. q̄ optiūnūt in curia. s. q̄ si caplin se opponat f̄ bīficiā
dū t̄ obiūciāt criminā f̄ ipsū. canonici ipsi eiūdē ecclie p̄nt cē
testes in p̄batiōc criminū obiecto. t̄ hoc uep̄ est. p̄curatōr
excepto ex testi. insup. nō. n. singuli punirent. sed capl̄. ut ar.
in b. c. qui manumittū. t̄ hoc ipse no. ex li. vi. de elec. statuim'
in gl. sed nūquid v. itē pone. **H**z f̄ b uideāt notare gof. ex de
dolo cū olim. ubi dicit textus q̄ caplin asserebat se nō elegis
se illū. d. ibi dicit gof. dc̄m negotiū erat capl̄. t̄ ideo p̄batiōz
non faciebat. sed presumptionem inducebat. **C**in. e. gl. ibi.
ab ecclia. adde forte sic i his que habent. vii. q. i. q̄ fater. **C**in.
e. gl. in si. adde. ubi de b dicit. **N**ōt. b incipit. i. p̄. q̄nōs
to. de. qui autem v. de actoribus. b. c. q. i. f. q̄ ergo. **C**i con
sciendis. iii. pars.

Tangelz. testimoniu. vñ oī sine iurānto i causis cre
debat eoꝝ simplici assertōi. ut. ii. q. v. si quis presb̄
b. nō p̄uenit. i. e. q. v. deniq̄s. xxi. q. iii. c. iii. si autem
v. interfuerūt. sec' uideāt si i transitu interfuerūt. iii. q. ix. si debē
tū. nā aliud est transire aliud interesse. uel qđ veri' ē ille casus
special. b. ys. corā se p̄t enī epi recipere testimoniu. clerici sui
q̄uis nō tractet cām nec ieserit cause t̄ sub sigillo suo muttere
iudici cognoscēti de cā. **N**ōt etiā facēt ut recipian̄ corā alio
t̄ postea mittat cū suo sigillo l'scriptura p̄ tabellionē ad iudi
cē qui de cā cognoscēt fm. b. t̄ addē qđ statū dicā. honorificē
te testificēt. i. circa iniūrtā qōnū. v. q. vi. p̄sb̄ yteri. b. s̄. p. dīc
t̄ male testificēt honorificē. i. nō tac̄ s̄. corā p̄t euagelijs
xi. q. i. si index. als incipit nō flagite. sed illud in ipso loquit
Cin. gl. sed q̄lit ibi. nō debeat. adde qđ dic ut no. ex d. iudi.
c. vi. **C**in. e. gl. in si. adde ad idē ex de testi. c. si qui. t̄ maxie
cū tūc iurare debeat qđ facere nō dñt laico. xxii. q. vi. c. vi. fm
io. de. fā. **C**i gl. eccliasficiis. add. sic ēt no. io. d. fā. **C**i. g. i. cū
p̄mittit. add. b. t̄ nō ē faciēndū nī ex cā. ut in auf. ut dñs.
scu. fū. dñs. fā. illō ar. io. d. fā. **V**el dic alī. i. corā cūnili iudice
fm. lau. **E**t no. q. b. dicit q̄ epi facere p̄t ut ipse index qui
cāz tractat testimoniū ei' recipiat t̄ q̄ sit in arbitrio epi apte b dī t̄
hoc ppendi p̄t ex eo q̄ alibi dī q̄ dñcī nō d̄z iurare sine li
cētia epi ex de iura. ca. inherentes fm. b. **S**ed uideāt h̄dicere
ipi la. xi. q. i. testimoniu. t. xxii. q. vi. c. nullus ex ecclastico.

D. duodecima.
Nōt autem. **I**n. i. gl. ibi. c.
i. add. dic q̄ b
non facit causa lucrī sed ut res eo modo
de manu laici redimatur ut ibi dicit ray.
Cin. e. gl. ibi. conquestus. add. etiāz ubi
plene no. de mā huīus gl. **C**in. e. gl. ibi.

constitutus. adde ubi de hoc. t̄ idē tenet hic lau. t̄ melius
no. c. ti. peruenit. ubi no. gof. q̄ ibi fideiūsso. iurauerat se fo
laturum ut in integra p̄tinetur. unde soluere tenebatur q̄uis
solutiū postmodum repetere posset ut extra de iurē iurā. de
bitores. **S**ed instabis poterat implorare officiū superioris
ut ex iuramento liberaretur ex de iurē iurā. ex administratiōe
ad hoc respondet ipse gof. imploratio iudicis officij instar a
ctionis habet. vñ t̄ si tenet excipere t̄ agere non tenet.
Preterea hec imploratio officij quodamō ibonestatē indu
cit. t̄ iō excusatur fideiūsso. ff. mā. l. idemq. §. generaliter f̄z
gof. **S**ed tā. dicebat q̄ usuras quas soluit fideiūsso. t̄ oēs
expensas ei soluere debet creditor. ut in p̄c. decre. peruenit.
constitutus. q̄m t̄ qđ interest eius soluit. ff. mā. si mandato.
§. si fideiūsso. ff. de admu. re. ad cui. p̄t. l. u. §. ul. t̄ hanc finiā
approbat ray. in summa suā. **R**u. de usuris. §. l. aūt. vñ dice
bat. b. b. q̄ petī p̄nt usure in hoc casu de iure canonico. t̄ si n̄
de iure ciui. q̄ scienter soluit indebitum. t̄ hoc dixit secutus
dc̄m tā. prout ipse. b. no. in sua qōne ueneriali que incipit. q̄
ritur utrum fideiūsso. t̄c. **C**in. e. gl. ibi. tanq̄ interesse. adde
nā tunc nō est lucrum sed uitatio damni. **C**in. e. gl. ibi. in ci
uitate. adde casu. ex de usur. salubriter. **C**in. e. gl. ibi. locatiōis
adde hoc est si data fuerit ut quātitas non ut spēs uel ut alia
res tunc esset p̄ctū innominatus. ff. deposit. l. i. §. si quis. ff.
de prescrip. ver. l. nālis. **C**in. e. gl. ibi. sine pccō. adde ad hoc
xxv. di. qualis. sicut t̄ milites mercimoniop̄ questui infestare
non debent. C. de re. mili. l. milites li. xii. ar. C. locati milites.
Cin. e. gl. ibi. facere. adde ar. §. j. e. q. iii. c. iii. ubi de hoc.

Pro feneraueris improprie loquitur. iō exponit fm. b
t̄ lau. mutuo usura nī comittit nī i mutuo. ar. b fm
iūo. q̄ ita no. ex de usuris i ciuitate. t̄ idē sentit ray.
t̄ gof. expectes. pone q̄ ab initio non feci pactum nec remu
nerationem expectau. postea muto propositum t̄ expecto.
nunquid est usura. ar. q̄ sic. §. l. q. i. eos in si. ff. de calum. l. i. §.
qui aūt. ff. de pecul. in summa. §. penul. fm. io. de san. t̄ hu. fene
ratores. t̄ sic no. q̄ sola spes facit hominem usurarium. sed
t̄ qui p̄incipalem intentionem ad usurā licet usurarius sit.
t̄ restituere non tenet. ar. ex de simo. c. vlt. nī forte aliquid
saceret q̄ debitor. t̄ si non volūtarie t̄ necessario ei daret. pu
ta q̄ negat ei terminum nisi ei det aliquid. t̄ ubi plus uendi
dit pp dilationem q̄ tunc restituere tenet. f. e. q. v. nō sane
in fine. Alij autem dicunt q̄ restituere tenet semper. qđ tu
tius est fm. inno. qui ita no. ex de usuris consuluit. ubi etiāz
gof. approbat primū dc̄m. t̄ in summa. e. ti. i. prin. **S**ed ho.
dicit in p̄c. decre. consuluit. q̄ constiūere tenet oīo postq̄
intentione p̄ncipali ad hoc inducitur. que sententia uideatur
uerior quantum ad forum aīe. ut patet in p̄c. decre. consu
li. nam non est simile de simo. mentali t̄ usura mentali. quia
in simonia mentali t̄ qui dat turpiter dat t̄ qui recipit turpiter
recipit. t̄ iō ei qui dat non est facienda restitutio. sed in usura
mentalī accipiens turpiter operatur sed non dans. t̄ ideo fa
cienda est ei restitutio. vñ qđ. §. dictum est tutius est. tu dic eē
uerius ut in p̄c. decre. consuluit no. per. b. **C**in. gl. supple
ibi. mensura. adde. al' non est usura. ut colligitur ex eo quod
dicitur. §. c. i. summa. **C**in. e. gl. ibi. mutuum. adde. ff. d. reb.
tre. l. ii. §. appellata. **C**in. e. gl. ibi. eam. adde. ff. dere. uen. si
navis. ar. insi. qui. mo. rc. §. ob. §. item is. **C**in. e. gl. ibi. gra
uaretur. adde. ar. ff. de iurē iurā. euz qui. **C**in. e. gl. ibi. t̄ ali
ud. adde. ad hoc. ff. cōmo. sed mibi. §. si. t̄. l. se. ff. man. idem
q̄. §. si mandauero. ff. pro socio. si unus. §. i. **S**ed certe cōtra
istud dc̄m est ex de usuris. nauiganti. i. nīso. presumit. n. in
se recipere p̄culū in fraudē usuraram. ar. ex. de cmp. ad no
stram. sed rō est que sequit in gl. i. px. **V**el est rō ut. lxxxviii.
di. in palea ciuiens. **S**ed fm. rōnem illius. c. quare eadē rō
ne non p̄t nūmularius in cōpensationē qua caret aliquod
cōmodū recipere. **R**ūdeo q̄ pecunia t̄m ad emendū dispo

sita est ut in illa palea eiciens fin io. de san. Sed salua aucte dicens illa decre. naviganti. i. riu. io. loquitur in mutuo. vñ non obstat qz io. loquitur inuenditione. C in. e. gl. ibi al nō adde sed quid in locatōe utputa quia loco pecunia sicut do mum ul equū. dic qz eo mō quo licet cōcedere equū. p lucro si sic possit et cōcedi pecunia nō esset usura si cōcedens aliqd reciparet preier sortem. sed pecunia ipse lucatur sed proprie mutatur. Preterea pecunia non deteriorat p usum et q̄tuz est de se nullam parit utilitatē vtenti sicut facit dom' uel equū que sunt locata prope fz alex. b. forte uoluit io. b demonstrare qn dicit al non ad h etiā facit qn pecunia locat ut cōdu tens eaz expendat ea cōsumpta nō redditur illa sed alta eius dem generis. ff. si cer. pe. cum quid. sed in equo ul domo locatur secus est. et hec uideat esse pto illad qd plumbi in glo. per io. s. qz non possit prope uendi usus pecunie sic nec locari ut predicti. qd teneat qm pecunia non est disposita nisi ad emenduz. lxxviii. di. ciciens palea est. C in. e. gl. ibi tñ tene tur. adde. si bene uideas io. non soluit. sed tu dic fin pe. qz n̄ est simile. qz ista onera et ista debita sunt ex n̄a rei et ex onere sibi intuncto. vñ cu decantur i pactuz est nisi declaratio eius qd p̄mis erat. sed antidatū non est debitu simpliciter. et ido duz deducit in pactū est obligatio. et ita plus. p̄mittit. debitor. et enī ille a quo inuitu pot pecunia exig. ff. d. b. lig. debitor. post pactū igitur ē debitor qui p̄mis ex antidoto nō erat debitor. et sic plus. p̄mitteret. et sic esset usura. si legis dc̄m io. interrogative tunc implicat solutionem. s. qz licite possit hoc fieri. fz qd p̄missi est uerius. ut patet in gl. co ex pacto tc. C in gl. ex pacto. i. fi. add. ista finia tñnet gos. ex de usu. pulu. fz gl. precedens videat innuere p̄rium. v. item nōne tc.

Dicit qz p̄uidens tc. v. diuina deuiro. xxiiii. psa. xxiiii. et in czechiel. item v. plus. ab eo. i. plus eo greca grāmatica est. b.
Diceris refugientes. i. directe p̄ precepta legis faci nolentes sed in fraudem eoz agetes. ideoqz v. lex mosaica dicat leuit. xxv. c. neqz oīum. et ezechiel. x viii. qui ad usuram non cōmodauerit et amplius non accepit vita uiuet. et in. e. c. qui usuram semper et abiūdātiā non accepit non morietur tc. ray. item. vñ. accedit ex pacto usura est. sed pone iste emitt p̄dium ab illo ea cōditōne apposita qz si ille uelit isti tantūdem pecunie reddere usqz ad decēnū iste tñnetur ei reddere terram illam singulis annis iste recipit fructus tandem recepta pecunia reddit agruz redditis omnibus p̄ceptis fructibus cōmittit ne usurā. Et quidem si hoc facit i fraudez usuraz mortaliter peccat nec a peccato usu defenditur. fz ab ecclia non possit cōdemnari. fz si hoc nō facit in fraudem nō peccat qz talis est p̄ctus licatus. et talis emptio et uenditio est licita. C. de pac. inter emp. et uen. si fundū. ff. de i diez adic. quotiens. fin. b. Si tñ adiciatur cōditio siue p̄ctum qz uendori terram restitueret si ei redderet infra certū tps certā quantitatē pecunie que vix dimidiā iusti p̄ciū cōtin gebat talis p̄cūludicabūl usurari. ar. ff. d. transac. l. cuz bi. s. mod. C. mā. l. p diuersas fz ino. qd dic ut no. ex d. em. et vñ. ad nostraz. et de pig. significante. et c. illo uos. Sed rai. dicit qz talis cōtractus usurarius p̄fumis ex his conjecturis. s. ex eo qz modicum est p̄cūl respectu valoris rei. Item ex eo qz aliquid soluit ultra sortem receptā. item ex eo qz emptor con siveuit exercere usuras et p̄banū hec in pre. decre. ad nostrā. et ex de pig. illo uos fin ray. de pena sorti. C Item. ii. ps. si quis usurarius mittit ex pacto precedentū uel eo intuitu qz ei crediderat pecuniam. abstinbiaci. i. uini cu melle et absinthio cōfecti. cupellam. i. paruam cupam. b. gratis. nam si p̄cūl usurarius daret p talibus in hoc nulla esset usura. b. p̄cenū a loco. b. i. ciuitatis ul' dioceſis. pelsauri ubi s̄ bona uina dulcia et leuita. tyriacū a loco. b. ad lanium. i. carnificem et dī a la niando. vulua. i. qd de vulua nasctur uel. i. uentre porce. al über. s. uacini al. yliam. i. salciciā. ad alium suū debitorē. ad

ornet. i. ut faciat sibi pulch̄r exēmū. de pomis qz forte h̄z ho spites. C in. i. ibi. s̄ legem add. fin io. et azo. ille offendit. l. qz facit s̄ mentem ul s̄ mētem et uerba. C. de leg. non dubium. ff. de le. s̄ legez. sed licet s̄ uerba si non facit cōtra mētez non offendit legē. ff. de in ius uoca. q̄uis. P̄laetius dixi qz lex offendit uerba offendit uerba. ff. qui et a qui. ma. li. non si. p̄spexit. et ex de spon. ad audiētā. Dico qz ubi est cer ta mēs valet finia io. et azo. Ubi uero dubia ualit finia placētij. ff. de le. iu. non aliter. fin inno. qui ita no. ex de consti. ne initaris. C in. e. g. in fi. add. de hac mā plene no. ex de pri uil. quanto ibi uideas in summa ho. de p̄ben. emp. et uen. s̄ vi. C in gl. i. canonis. add. uelodic. legis. i. mosaice.

Aura. dic qz usura est ex mutuo lucrum debitū ul exacto dī usura quasi usu erat ul quasi usuris. i. pecunie p̄cedēs. ray. qd daf. P̄dē qz alicui scolaris qui sub usuris debz pecuniaz appartenē de domo mul ti denarii quos altius scolaris accipiat anteçj soluat pecu nia de usuris debita sub hac conditione qz ipse soluat credi tori illius scolaris cui pecunia est portata sortem et usuras. queritur an hoc sit usura quātū ad scholarē cui portā est pecunia. Et uidetur qz non quātū scolaris ille non recipit aliqd emolumētum de pecunia accommodata. ergo nō est usurari. ut hic. et. s. e. pleriqz. Item si scolaris iste pro utilitate alicui soluat sortem et usuras posset agēdo totum p̄sequi ex dī si deus. peruenit. et. c. cōstitutus. ergo muto factū excipiēdo po terit usuras retinere cu pecunia p̄cesserū in utilitatē illius. ar. op. ex de iure iurā. quemadmodum. Sed mirabilie. uide hoc qd dc̄m est. qz aut scolaris stipula sibi usuras aut creditori. si sibi non uideat dubiuz ex hoc esse usurari. si cre ditor hoc uideat imp̄fibile quia alteri stipulari tc. instit. de inutil. stipul. s̄ altari. et usure circa uinculū stipulationis non debentur. ut. C. d. usuris q̄uis. P̄o solutione istius qōnis dicebat damas. soluat qui poterit. soluat et eius erit. Ego cre do si audatia concedatur qz hinc potest. clici solu. huius qd nis et dico qz in hoc casu non sit stipulatio usuraz. sed ut dānum euicti. qd dicit esse licitum. ar. p̄c. peruenit. cōstitut. Tā. tunc dicebat qz non potest a socio petere nisi sortē. fz forte posset dici fin. b. b. qz actione man. posset cum cōpelle re ad hoc et ita ipse. b. intelligit in sua qōne ueneriali. que iici pit aliquis scolaris tc. p finia tā. uidetur optime fa. qd no. uno. ex de usu. nauiganti ibi i gl. ii. ibi uideas. aliquid exegeris. pone qz aliquis uendit frumentum pro p̄cio qd in instanti currit sed si plus valet usqz ad pascha. vult qz illō plus sibi det. si vō ualeat minus non vult qz p̄cūl minus nun quid talis est usurarius. Dicit ho. p̄culubio ipsum iudico usurarium cu ipsuz in pactu uideā claudicare. ut ar. C. d. so lo. l. pe. ff. de dam. in sec. qui bona. s̄. si quis. ff. p socio si nō fuerit. s̄. arist. et ipse ho. no. in summa d. usuris. s̄. an aliquo casu. v. quid si uedat. tc. C Ecce.

¶. quarta.

Mōd uero.

Quicci qstibus. qst̄ ē oē qd ex opa cuiuscūqz descendit. ff. p socio. qst̄ lau. cuiuslibet. lxxx viii. di. c. ii. C in quocūqz. ii. ps. mox de expositione huins uerbi habes. xx. q. ii. c. i. et ex d. elec. quia pp. C in. i. gl. ibi. facere adde. d. hoc no. s̄. e. q. pxi. in sum. C in. gl. non ergo in fi. adde uel d. turpi loco hoc intellige fz i usura fx la. de h le. et no. ex d. usu. p̄ferea ibi uideas.

Quistri iuxta formaz ysa. xxxiiii. eze. xviii. a cōmu nione fratrum ex quo deponentur lau. q. d. depo nentur a capitulo. nam crimen usuraruz depositio nem inducit. xlvi. di. quoniam fin hu.

Qanonum quod si v. C in. i. gl. in fi. adde de hoc etiam no. s̄. c. q. iii. in summa. in fi.

cc

Dquis, qui sic, i.e. qm. cū in veteri testo et ppbis et in euangelio et in canonibus generaliter prohibet usura nullo casu excepto. ut p3 b in pre. c. qm. dicebat enim. b. q. in nullo casu usura est licita nec alicui licet eaz exigere etiam ab hostibus. **S**ed p. i.e. c. ul. maxime i. si. ipius c. et ibi hoc ipse no. et ibi dicā. suā. ideo dicit suam qz si mutu at quis pecunia aliena non habet mutuū. nisi recōculit p. sti pul. ut. C. si cer. pe. l. ii. uel per cōsumptionē. ff. si cer. pe. nā si fur. Uel per usuc. ut. ff. de iure doli. p. culus ubi dī q. si ancilla numeros alienos in dotē dederit non est dos nisi usucapti. s. prius lau. et dic suā maxie. xlvi. di. sicut nō suo quid dī platis qui h̄c ubi usurap̄ subscrībut et opponit sigilla sua dicit gof. q. tales sunt participes usurarū et si nō lucet. et hoc ipse no. in sum. de usuris. §. quid dī platis. et idē et no. host. in ium. e. ti. §. an aliquo casu. sub. §. in alius. v. ul. post hanc sic. §. lxxxii. di. p. posuiti. turpis lucri. xxi. q. i. c. i. in pan. incrementa. j. e. quoniam ubi de hoc.

Dquis p. esterit. i. mutauerit et uult pro illa pecunia aliam spēm accipere. b. hoc. i. m. q. d. nō n plus b. frumento uel alia spē. b. decreū. i. iudicati. uenundari. i. pro tanta pecunia uendi. b. ceter. v. ipsuz. i. ei sile. b. h. ecce mutat quis frumentū. f. tres us plures coribes tpe quo dī bet reddi effici carius redditur tantundem frumentū. **D**icit hu. q. nō est usura. qz si efficeret uilius non ido plus redde retur. et idē dicit si nunc est carissimū frumentū. et data nō certa pecunia fiat pactū q. certo tpe reddat ei tantū frumenti quantum poterū nunc haberi pro illa pecunia q. quis plus in q̄itate sit tunc frumentū. Et est rō qz iste intelligitur ei uēdere frumentū tunc et mutuare pecuniam gratis quā sibi vult reddi in frumento tpe solationis. **D**icit in fm. hu. in hoc pacto interuenire pactum fm intentionē mutuantis prauē et puerlam. et sic fm la. ex hoc. c. hēt. q. q̄ si plus accipio nec est usura puta mutuo solidū qui mō ualeat unū modū post ualebit duos. **C**in gl. a iudice ibi solutiois. adde. nō intelligas q. b. imponat necessitas uedoriori aliud q̄ dēat accipiedi sed plus nō exigendi. aliud. n. p. alio non pōt solui inuito. ff. d. solu. si quis. c. e. ti. eū. cū autē. hoc nō debitor. f. b. v. s. **D**illas cōmodauit. i. mutuauit. b. si pecuniaz. v. pecunia uel aliud si uult. al. h. i. e. c. i. b. dedit qui an nonam ueterē mutuant ut recipient nouā usuram permittunt qz meliore recuperare uolunt fm ray. istas n̄ audō p̄demnare si ad hoc mutuant ut. p̄ximo subueniat dūmodo non auferat eis libertatem liberandi se interim soluendo ueterē. uel si. probabilitē dubitatur utrum plus us minus ualuta sint tpe solutionis. al. est uerum quod. dicit ray. f. ro. **Q**uoniam dictum est in p̄. dī. quis habet in taq̄naculo tuo. s. t. si quis oblitus. sex. upluz. xlvi. dī. non licet. ubi exponitur. conatus cuz effectu f. lau. **C**in. i. gl. ibi. h̄ctus. adde. que sint actiones siue h̄ctus bone fidei habet insti. de act. §. actionez. et no. ex dī excep. cū uenerabilis. in glo. questuz. t̄c. **C**in. e. gl. in. f. adde de hoc no. etiam plene extra de usur. cōquestus. et i. summa host. e. ti. §. an aliquo. v. vii. fm lau. t̄c. ibi uideas.

Dec hoc cedere. i. locū h̄re. uindicari. s. e. si qz obli. f. ex dī usur. qz. t. c. p̄terea. cōfutati. i. p̄uicti. decernimus nā cū p̄uictis durius agit. i. q. vii. si qz oēm i. fi. adimāt metu pene istoz. ar. ii. q. vii. quapropter. **Q**uicqz cupiditatē p̄prio studens lucro et cō dī mentō ut carissia induca la. et sic no. turpitude. dī duabus. de pe. dis. v. qualitas. turpe dī q. turpe sebz ad aiū uel ad crimen f. pa. et dicitur turpe qz sit in forme et turpeat. turpitude delictum macula lucruz dic q. lucru ex negacio sit. ex negatio sit incrementum fm pa. Et no. q. non dicit usuram. et hoc ideo qz non sit ex necessitate. nā tūc fecis. ut. lxxviii. di. fornicari f. hu. **C**in gl. i. ibi in ciuitate adde. sic et si uēdo fructus ad t̄ps licet plus satis p̄cipiat em

ptor de fructibus non tamē tenetur mihi aliquid resarcī. et hoc rōne incertitudinis. C. de ulū. si ea. ff. de here. ul. act. vē. cum hereditatē. t. l. se fm bo. qui ita no. in summa. e. ti. §. an aliquo casu. v. duodecimo t̄c. Sed quid de his qui emunt ab ecclī possessiones tenendas tpe uite sue ita ut post coz mortem ad eccliam reuertantur. dicunt ray. et gof. q. talis h̄ctus est usurarius. Sed bo. econtra. prout ipse no. in predi. §. v. quid de his. ibi uideas. et qd inno. no. ex dī usur i ciuitate. p. hac fm facit qz usura nō h̄bitur nili i mutuo regularitē etiam fm ray. et gof. et qd no. s. e. q. iii. in fū. v. clerici tamē.

Haccepit sub usuris ab aliquo. Et uideatur q. sic q. ei dat cāz peccandi quare peccat arg. xxvii. q. ii. si tu t̄x. ii. de neptis. Sed distinguendum est. aut prestat cām aut occasionem t̄m. si cām prestat peccat. si occasionem tantū non peccat. ar. xxii. q. i. monet. xxii. q. v. de occidēdis. c. cū homo. Cām vero prestat qui aliquem ad fenerandum inducit. qui hoc faciendi proposituz non habuit. Occasionē t̄m p̄bet qui eū ad fenerandum inducit qui hoc facere p̄mis disposuit. b. v. de hac materia satis no. bo. ex de usur. sup co. ibi uideas. et qd dicam in pre. c. xxii. q. i. monet. rapinam fac̄. I. adeo peccat ac si raperet. Quicr̄ coniueuit an usurarius te neatur ad restituitionē oīum que lucratū est dī pecunia usura. quidam theologi dicunt q. totuz teneat restituere lucru deducto labore et expensis. Alii theologi dicunt q. nihil retinetur. Seo tā. dicit q. ab eo nō potest peti nili qd recipit quod satis putant uerum. b. b. qui de hoc disputauit in sua qōne ueniali. que incipit aliquis accepit t̄c. Sed meo iudicio huius dubii solo potest colligi ex de iuris uerit. ad n̄am i. t. ii. per q. iura sūia tā. confirmat. et ad b. est lex expressa. C. de cōdī. inde. l. i. et ex li. vi. de usur. q. q̄. qd est conciliū gre. x. in li. vi. ubi non mandatur nec dī aiud restituendum nisi usura unde est ibi evidens ar. q. usurius nō tenetur ad restituionē interesse. imputet enim sibi qui pecuniaz ad usurā recepit. ex de iniuriis debitores. Alii contradicētes q. debēti restitutō interesse. qz qui occasionez damni dat t̄c. extra dī iure ueran. c. vi. ff. ad. l. acqūl. qui occidit. et plene no. ex dī testi. sicut nobis. et ex dī homici. c. presbiterū. c. de cetero. **S**ed tutius est ut concordet usurarius cū eo cui restituit super infē esse. vita. f. gratie licet vivat vita nature. **C**in. i. gl. ibi. nō. trāffertur. adde. hoc verū fm. b. p. ut ipse no. xvi. q. vi. c. i. **C**in. e. gl. ibi. in simoniācum. adde. b. hu. verum concedit. **C**in. e. gl. ibi. q. transfiertur ad dī banc sūiaz t̄z b. la. t. b. v. dī hoc no. ex de deci. ex transmissa. ibi uideas. et impropte hic ponitur siue dī rapina committi. i. illicita usurpatio rei p̄u alienē. ut p̄l. p. toto accipiat. ar. j. e. q. v. c. penale. b. v. **C** i. e. gl. ibi in f. adde. et facit ad hoc qd le. et no. j. e. q. v. penale. Sed raptor non est dī rapine. ergo nec usurius fenebris pecunie. et hoc quidā theologi concedūt. institu. de rerū diui. §. per traditōnē. h. sed dicas q. est vis compulsiua et vis ablativa. vis cōpulsiua hec ē voluntatē immutativa. qz coacta voluntas ē voluntas. ff. q. metus causa. si mulier. xv. q. i. mērito h̄ parit actionē quod mē causa. Ut ergo cōpulsiua rez alterius rapiens fictione iuris ciuilis dī effici licet iure pretorio penes p̄uorem dominū rei dominium remaneat. ff. q. metus causa. l. metus. §. iulianus. et tali vi comparatur vis unde iure ciuilis penes usurarium est fenebris pecunie dominū. penes verum dī est iuris eq̄itate. ibi autē vis ablativa est nūc penes captio rei manet dīnūz cū sit p̄do violē. f. hec vis n̄ parit actioz q. mē cā. f. actioz vi bono p̄ raptor.

Quid dicam. an crudelior. q. d. nō subtrahit furtū latanter. eripit publice per violentiāz. trucidat. i. occidit. iudice hoc sc̄m recitat non ius. nam de facto contingit q. iudices seculares non cogunt usurarios ad restituionē usurarū et male faciunt. sicut enī index ecclasticus ita et secularis potest et dī cogere usurarios ad restituionē

ofurarum fm.b. et sub iudice seculari pnt usus repeti. h. not.
lau.ar.ad hoc ex de iure iur. ad nr. q. i. in summa. t. vi. q. u. c. i. dic fm gof. s. nia. la.
esse uera reiect oibas alio. et hoc tenendu q. in criminis usu
ra. i; illi criminis spectet ad eccliam ex de usuris. cu tu. t. c. q. z.
laici coram seculari. clericis vo ecclastico iudice punientur. et h. ipse
gof. no. ex de fo. cop. cu sit. et hoc ibi uinc. t. b. in glo. vlt. t. ad
d. quod dicam. xvi. q. i. in canonibus. v. generaliter. in si. **S**z
h. in eo quod le. t. no. ex de iure iur. ex litteris. ubi no. gof. q.
ideo ibi fuit exactum iuramentum de ueritate. q. usuraria ca q. si
spiritualis est. vni ecclastica est non ciuilis. i. crimen ecclastici
ex de usuris. q. fm gof. repetantur etiam p formam inquisitio
nis fm quosda. q. dicunt q. in ca usuraz. et hoc pot esse iudeis
t. ex de iure iur. ad nostram. sed ibi fit h. suspectos usurarios
ad penam imponendam. non ad utilitatem alicuius hois alte
rius singularis ut q. ei restituat p dictam inquisitionem. put
ibi no. inno. t. host. t. idem tenet io. de an. put no. in summa
sua d. accu. s. i. demum t. dic ergo q. epus h. aliquem quem
suspectum heret posset inquirere de usura. sicut de aliis crimi
nibus ad imponendam ei priam canonica non ad utilitatem
ut alicuius private psone interesse consequendam fm inno. nisi
p quandam consequentiam. q. nec fructuosam penitentiam
agere possit nisi restituat alienum. i. e. q. vi. si res. ex de usuris
cu tu. fm bo. **C** Nam uero. u. ps. infidel. i. auro. xvij. di. sic.
b. Nonne. u. ps. uti nesciut q. noluit. **C** in gl. in prologo in
si. add. t. eccl. v. c. **C** in glo. i. quantum ibi mundi. add. h
vult dicere q. ea que possidet licet pauca ita ei sufficiunt ac si
totus mundus esset su fm gof. **C** in gl. supple in si. add. h
vult dicere. i. si totu mundu haberet non reputaret pro obolo
adeo insaciabili ardore cupiditatis vexatur. secundu iof.

C Poro autem

H illo. casu sic pone. moyses dixit ob duritiam iur
dei. non fenerabis fratri tuo uno fenerabis alie
no. dicit ambrosius in illo loco. qd intelligitur de
inimicis io. de. t. sic fm tangitur intellectus lau. qui dicit
q. ambrosius in hoc. c. dicit q. licet christiano. sed quidez in
deo tantu fm ueterem leg. vni tantu de iudeo intellige t erat
ibi tm pmisso comparativa. q. prou erant iudei ad fenera
dum sicut t datio libelli fm la. t. b. exigere zelo charitatis. b.
infestunt a te. i. h. quem iuste moues arma. sed clericis h. nul
lum h. mouere arma. ergo nec licet ei usuras exigere. ar. s. e.
q. vbi loquuntur indistincte. nam h. non concedit nisi his qui
iuste arma mouent t ab illi in quos iuste arma mouent. dic er
go. ab illo. i. hoste siue sit paganus siue iudeus siue hereticus
siue malus christianus. fm ergo a sarracenis qui hostes
sunt christianis licite usuras exigunt. sed non a iudeis q. h.
eos non iuste pugnatur. xxii. q. viii. dispar. fm. b. Qui dicit
q. in nullo casu est licita usura nec alicui licet ea exigere etiam
ab hostibus cum sit generaliter prohibita. occidere de auete
principis q. est hostis. b. ius est bellum. i. iustum bellum hug.
C in. i. gl. ibi petere usuras. add. ad hoc ut cesser ois obic
cio pot dici q. ambro. appellat fm usuram urgencem t immo
derata exactionem qua hosti imponere possumus ut affliga
tur t opprimatur t hoc innuit littera. ubi dicit qui fuerit usura
nus exactor inimici quasi inferens t imponens exactionem
ultra quam deberet imponi. uerum est si non est hostis ptra
que ius bellum habemus fm pe. de sal. Sed quis est ille cui
merito nocere desidero. **R** h. hostia romani impij. **C** de co
mer. t merci. l. non solum. Et sic uidetur q. infidelis possu tra
dere pecunia ad usuram. d. n. in deu. xxii. c. non fenerabe
ris fratri tuo pecuniam vel alia rem. sed alieno. ideo dicunt
iudei q. licite usuras recipiunt a christianis. sed male dicunt.
nam in deu. xxvii. c. dicitur circa pn. fenerabis gentibus
multis t ipse a nullo fenus accipies t ibi eo. c. ultra mediuz
dicis aduena fenerabis ubi t non tu furerabis ei. Et ideo alii
exponunt ut pmittitur in gl. fm bo. qui ita no. in sum. de usu

ris. s. an aliquo casu tc. v. octavo uidetur tc. Alij dicunt q.
loquitur fm antiqua tempora qn pmisso erat iudeis in lege
accipere usuras ab alienigenis. ut in pre. c. deu. xxii. in fi.
Alij intelligunt de iudeo t exponunt ab illo. s. iudeo. usuras
i. pensionem magnam. t hoc p. c. xxii. q. viii. iam v. o. Alij h.
dicunt de iudeis q. illi nostri serui sunt t parati seruire nobis
xxii. q. viii. dispar. Sed fm ray. comunito e. opinio quā pre
mittit in gl. t fm hoc dicit. exige o tu quicq sis merito no
cere desideras. sed nulli merito debes dei derar nocere. ergo
a nullo debes usuras exigere. t sic expone tota littera fz ray.
Nota tamen fm tho. q. qn lex concessit iudeis usuras acci
pere a gentilibus pmisso fuit ad uitandum maius periculus
s. ne a iudeis deu colentibus usuras acciperent propter au
ritam cui dediti erat. Alij uero theologi dicunt acceptio usu
re a gentilibus inter quos habitant iudei potius erat rei sue re
cupratio q. usura q. illa tota iudei data fuit a dno t iniuste
possidebatur a gentilibus. **C** in. e. gl. ibi. auferre. add. ista
ratio non urget quin nec furtu nec rapina d3 fieri eis sine au
ctoritate principis t qui aliter facit peccat. **S**z i tali casu non
iueni ulua papi nec pmitti a pncipe. fz illa sic. xxii. q. ii. dñs
fm. b. **C** in. e. gl. ibi. c. i. t. q. add. t eadē ca. q. y. dicat aliqs.

12. quinta.

A. Iod uero.

Iec qd diuidit i
uij. partes. in pma
quarum probat per. ix. auetes q. de usu
ris t rebus male acquisitiis de quibus do
minum non transfertur non pnt fieri cle
mosyne. io. de. **C** in. i. gl. ibi. nō est putā
da. add. ubi de hoc. **C** in. e. gl. ibi. repe. add. de hoc. lxx
xvi. di. qui uenato. ib. ibi iudeas. **C** in. glo. in si. add. d. hoc
no. extra de deci. extramissa.

D. Alite.

T Admolans. i. immolantis ex iniquo. hec vba ha
beni ecc. xxxiii. c. ubi fuit ista vba vscq ad finē hu?
c. ex iniquo. i. ex iniqua acquisitiōe. oblatio empha
tice d. imolans oblatio maculā sicut christus dicit
sacrificii. de con. di. ii. sacerdos. la. maculata per effectū quia
offerre talia est peccatum iniquorum. xc. di. c. ii. la. non probat
ut remunerat eternauer. qui offerit v. egentium. i. qui datur e
gentibus. pauperis est. i. de eo uiuit pauperes. defraudat ra
piendo apte uel auferendo occulte. qui v. fratres sunt. si. pa
bol. xv. **C** in. gl. i. pares. in si. add. sic de pe. di. i. si cui laur.
C Forte. sed buuis v. **C** in. i. gl. ibi. sic non fuit. add. ex ne
cleri. uel mo. c. iii. ubi plene de hoc.

A Quid. non reddidisti. i. o. retinuisti animo lucra
di. cor interrogat. i. respicit t attendit quo animo id
facit. ad hoc qd le. t. no. ex de sen. ex. cum uolunta
te. i. m. so. t. xv. q. i. c. ul. in si. t. q. vi. c. i. in si. xxii. q. v. qui pū
rare. xxvij. q. i. odi. xxii. q. v. s. q. aut. in si. t de pe. di. i. nun
quid. in si. t marci. vii. nō manū. i. actū exteriorē.

E. Lemosyna.

A Ulti. non reddat. s. ci cuius est uel eius parentibus
si mortuus est quibus deficientibus eius cōsanguineis
si quos h. qui succederent ab intestato alio
qui fm preceptum ecclie distribuetur res. illa fm
la. Et hic add. qd no. ex de homici. sicut dignum. s. cos in
super. t ex de usuris. cum tu. in gl. sed pone.

D Eqs enim. **C** Neqz si. ii. ps. **C** Neqz tyrānīce. uj
para. neqz uituperatur. v. aliud est v. **C** in gl. ar. q.
ibi. nec malum. hoc habetur ex littera prox. prece.
C in. e. gl. ibi. coherens. add. ad hoc. xvi. q. vi. consuetudo.
xxii. q. ii. s. his ita. t. c. quicquid. xi. q. iii. c. qui recte la. ar. s.
xxii. q. v. tunc saluabitur.

D Eniqz. componitur deniqz ex dnuo t qz t est dent
qz postmodū postremo nouissime fm pap. Et no
q. p. c. facit ad propositum grāni. s. ut alienum nō

cc 2

auseram ut alteri subuteniam fin. b. b. ledatus enormiter. xij.
q. ii. bone rei. fin. hu. t. lau. Alij intelligunt sicut littera iacet
b uideas qd oīcā. xxii. q. iii. ipsa pietas. v. q. li. iōqz v. pecu
niarijs maximis. b. interuenire. i. aduocare uel preces porige
re t fin hoc recte dicit in pecuniarijs causis. secus. n. in crimi
nibus. j. e. q. vii. hi qui. b. yf. sacerdotis v. C in. i. gl. ibi. ali
cius. adde. arg. op. q non excusantur amici t cognati mo
uentis bellū qui nō sī ci subdit t milites stupendarij extranei
q̄uis credant iustū esse bellū. nam eos nō excusat bonū obe
dientie sicut subditos nec dñt se p̄mittere discriminū i dubio
ut iuuent aliquē in p̄iudicū alterius. ut hic le. t no. Accē
sile de aduocato qē excusat bona fides qđiu credit esse iu
stā causā quā souet. Ij in ueritate sit iuista qz est ibi iudex su
perior qui cām examinat t iudicat de allegatis. In bello vo
scu guerra iuribue corporalibus negotiū nūtitur nō p̄ rōnem
diūndicatur fin rođ. de hac mā lāj. no. ino. cō d̄ iurcurā. sicut
t infra ibi uideas. C in. e. gl. ibi. primū. adde ar. xxxi. q. vii.
sicut non sunt. xxiiij. di. qd ait. C. de sta. t ima. l. ult.

Acriptum est. p̄v. xv. t gen. viij. neqz v. inspicitur. yf.
lxi. xxiiij. q. i. odi. hinc est. v. scriptum est gen. viij. c.
dicturus v. dona v. non probat cōcedendo p̄ cis
ei uita eterna; uel nullū bonū est irremuneratū. la. quod dic
ut no. ex de pe. t re. qd quidam. idem. v. longe. prouer. xv. c.
C Econtra. s. superficialiter. t incipit. u. pars qōnis. io. de. le.
uij. c. t. vij. his responderet. ij. pars.

Dicit ad moysen exo. iii. c. petat qd b misticē signifi
cetur hētū. xxvii. di. §. sed t §. C Non hinc. u.
ps. furtum. furtū d̄ a furuo. i. obscuro. inde fures
dicūtūr. s. nocturni latrones. diurni a latendo uel insidiando
t̄ sepe p̄sūtūr unū pro alio. ut ex de homi. suscepimus. t ibi
ut uigilēt homines surgunt de nocte latrones fin tā. C in
l. gl. in fi. adde. ut no. xx. di. c. vlti. C in gl. ar. q̄ ibi. in illis
adde. istud ar. non hētū ex isto. c. fin ueritatē qz istud sc̄i
fuit auctoritate illius cuius erāt ref ille t psone. t qui erat pos
sessor. naz dñi est terra. viij. di. quo iure. cō de deci. tua. Qua
liter ergo possent furtū notari qui eas eius precepto acceperūt
quātū ad ipsum sc̄i dū t̄ intentionē bonā habuerint. secus
si cā cupiditatis istud fecissent. ar. j. xxiiij. q. v. cum minister. t
addo qd dixi. xxvij. di. §. sed §. i. vbo spoliaret egyptios. q. n.
de uolūtate dñi rē tractat uel sc̄it cū p̄missuz furtū nōmittit. ff
de fur. inter. §. recte. nisi i. cāu. C. de fur. si que. de b. no. vii. q.
i. cū qui. C in. e. gl. ibi. saloniāne. adde. ubi de hoc. t. xii. q.
u. d̄ rebus. t. lxxvi. di. amputatis. C in. e. gl. in fi. adde qd
in hoc cāu. pone q̄ iurau me tibi solutuz. c. libr. usq; ad cer
tum t̄ps iudex interiz m̄bi interdicit. nungd excuso. Sic fz
host. nā i iuramento tali subintelligi t subauditur nisi iudex
interdicat. ar. ex de censi. significavit. ff. qui satis. co. l. ul. ff. de
iusti. t iure. ut uim. ff. si quis ius di. non ob. l. i. ff. ad. l. acqz.
liber homo. i. t fin ho. qui ita no. ex de iurcurā. quēadmodū
C Itē obijcitur. hic incipit. iii. pars qōnis. in qua qn̄i utrū
furtū i decalago iuientat. phibitū. t. phbat q̄ sic p. c. se. io. d.
phibita subdit ergo q̄ per eam acquirit conuerti p̄t in cle
mosynam la. C Ed nomine. ij. pars.

Duale auferre. i. furari. maioris pene. l. di. d̄ his vo
xxx. q. i. si quis sacerdos. b. criperc. i. publice rapē
bu. t hoc ad furē manifestum referri uidei. Sed se
quenti littera nō patitur que de raptore loqui. b. yf. Et no. q̄
furtum improbus est crimen criminē expilate hereditatis. fz
rapina ip̄obissimū. sed ip̄obū cū al furtuz cōmittitur. nt no.
C. ex qui. ca. infā. irro. si te. i. gl. iij. in fi. siue occulte exo. xx. c. p
furtū. siue palā. i. p rapina. b. preceptū deutro. v. exodi. xxi.
utruqz prohibet illa phibitione. s. non furaberis. debuit di
cere. phibitionē sed dicit p̄ceptū. q̄ quelibet p̄batio qn̄qz
d̄ p̄ceptum. ut cū d̄. x. sunt precepta uel mandata decalogi.
t hoc ideo. q̄ in qualibet prohibitiōe aliquid precipitū t p
hibetur aliquid ybī gratia. non furaberis b precipitū nō fa

pare t prohibetur furari. t q̄ utruqz phibetur illa. phibū
ne. s. non furaberis oīdit dicens furtū enīm t̄c̄ bu. dic ergo.
preceptū. i. prohibitionē fin la. furtū. furtum est fraudulosa rei
aliene contractatio inuitō dñi. ff. de furtis. l. i. §. i. t. l. qui val.
§. uelare. Fallit t̄ ista diffinitio furtū in certis casibus. P̄di
mus est qn̄ hoc facit non animo furandi. ff. de fur. qui val. §.
qui ex uoluntate. Secūdus casus est qn̄ existimat dñm con
cessurum. ff. de fur. inter oēs. §. rector. t. §. se. t. l. qui cōmoda
ta. in p̄in. Item in alio casu dñm sciente p̄ntē t nō p̄dicente.
ff. de acquiren. pos. l. i. in fi. Item fallit in re cōi. ff. pro locio.
l. merito. t. ff. de seruo cor. l. qui seruū. i. fi. t. m̄lo. Sed qualit
presumatur q̄ estimet dñm cōcessurū. R̄nde rōe familiari
t special dictionis. ff. de acquirē. pos. l. qui wre famili
ritatis. Itē rōne nobilitatis t honestatis uite p̄cedens t se
quentis. ff. de iudi. l. si longius spacū. in fi. ff. de dona. si fili
ex de dona. c. i. ex de presump. cū in iuuentute. Et hoc uerū
est si dñs agat. si aut̄ tercia persona agat ille qui dicit q̄ inuitō
dñ. pbare d̄z q̄ qui dolū allegat probare dolū tenet. ff. de
pba. l. exceptionem. §. qui doluz. t. l. in exceptionibus. Ea
uero que necessitate famis auferunt nō ueniat in furto nisi suf
ficiente quantitatē excedant. ut ex de fur. c. si quis p̄ necessitatē
famis. qz t discipuli necessitate famis colligebant cōcllebant
t colligebant ipicas de segetibus. t dñs non reprehendebat
eos de cō. di. v. c. discipulos. intelligitur cū dictū est. nō fur
beris. t est ar. q̄ specialis prohibitio extendit ad generalem.
xli. di. miranur. b. usurpatio oīs spēs illicite usurpatōis. cr
go t rapina. b. furtum qd minus est. b. apte sile de pe. di. i. §.
quāobrem. hoc idem dicit a pte. i. nomine partis. i. noīe fur
ti fin. b. sic aliqn̄ totū ponit p̄ pte. ut. lxxvi. di. scire. quicqd
i. qualibet speciem la. C in. i. gl. in fi. adde nec mirum. cuz p̄
cedat culpa. qz put dicit augu. plus frudator ledit danno
innocentie q̄ altus danno pecunie. pe. C in gl. simile ibi. spe
ciei. adde. furtū fin quod d̄ a furuo t rapina sunt species illi
eis usurpatōis. sed cū d̄ non furaberis noīe furtū exten
ditur t p̄phendit omnem illicitā usurpatōem rei alienē. in tam
generali significatione accipitur. cum describit a legiū. furtū
ē ūtatio rei alienē inuitō dñno animo luci faciendi ipsum vel
possessionem uel usum eius fin. bu. dic ergo a parte. s. effici
li que reducitur ad naturā integralis. est enīz furtum pars ra
pīe sicut genus est pars specie. s. essential uel integralis licet
ecōuerso sit rapina pars furtū subiectua sicut spēs est pars ge
neris subiectua. s. quia subicitur generi. t genus predicit de
ipsa ut cū d̄ homo est aīal. Sic p̄t dīcī rapina est furtum. t
sīl oīs rapina est furtum. sed non ecōuerso fz. p. C His au
ctoritatibus neqz. his rebus. s. c. si quid. c. multi.

C Sed augu. hic incipit. iii. pars in qua dicitur q̄ de qui
busdam male acquisitis qn̄qz transit domūnū t tunc p̄t
sici elemosyna io. de.

Oni habetis. C in. i. gl. in fi. adde. dicas q̄ malum
d̄ pluribus modis. nam qn̄qz dicitur follitudo
humana ut hic. t. xij. q. i. c. dilectissimū. qn̄qz pēm
xv. q. i. c. illa. t. xij. q. i. c. scimis. in fi. Qn̄qz pena peccati. xxi
q. i. §. ex premis. t ex d̄ iurcurā. t si chrls. s. c. q. i. q̄ de
betur. Unde dicitur non est malū in ciuitate qd non facit de
us. xxvi. q. v. nec miruz v. potestas. Qn̄qz inuidia. xix. di. fz
Qn̄qz animi infirmitas. ij. q. v. c. iij. ex de iurcurā. t si xp̄us
xxii. q. i. tu nō facie. Et no. q̄ b. c. nō facit ad. p̄positū magi
stri. si bñ uideatur. put ipse exponit. i. §. prox. fz. pc.
C Sed b nomine. ii. solutio mortalium. i. hominuz. C de
malō. ii. pars. iuxta v. t euangelij luc. xvi. iniquitatis. xxxii. q
iii. sic non sunt. in fi. vbi exponit. xii. q. i. c. ii. in gl. i. per p̄sue
tudinē. t. s. i. q. i. nō est putanda. sed p̄t dīc fin pe. iniquita
tis. i. ineqūitatis q̄ unus habet plus aliis minus. uel ex. iij.
solutio. que uero. v. C De peccato. iii. pars. erogatur dicas
q̄ vbiqz aliquid male queritur uel de negotiatoe uel extor
tione ex q̄ inde t̄ restituere non tenetur prudēter facit si oīa

in demosynis det ut. s.c. pro. t.j.c. pro. non tamen sunt dā
nandi si heredibus relinquat fm ino. qui de hac materia ple
ne no. extra de imu. ec. qz. ibi uidere poteris. C in gl. māmo
na ibi. demonū. add dic ut diri. xii. q.i.c.u. C in. e. gl. in fi.
adde sub. non qz in eis pōtē hēat. sed qz oēs tentat per eas

DOn sane. honorem. i. salariuz qz si certuz promissū
est ex ordinē pōt pen. xii. q.i. quicqz frustra. ff. de
va. et extraoz. cog. l. i. secus si incertū. C. man. salariū
b. y. et b. uideas qd plene no. de salarijs medicoz in spe. li. i.
rub. de salari. §. postremo loco. et adde qd no. lxxxi. di. c. i. §
i. q. i. qui studet. accipint. s. p. indicem in iudicio. b. ar. C. de
suf. l. u. §. f. i. iniuriam. i. iniuste determinēur. b. i. pou? iniuriaz
i. non uir facret si non solueret qd deberet iof. C Sed non
u. ps. iustum maxie illi ei. s. testis et index. ad examē. C. ad. l.
cor. de sal. l. vbi. lau. isti. s. aduocatus et iurisconsultus iof. ordo
testina inqua et falsa uenduntur que nec iuste nec ueruēda
da sunt sub. qz forte magis etiā uidetur iof. multo z. C Ille
u. ps. qui uero v. timeret qz non audiret. nam allegaret turpi
tudinem suam et idē non audiret. p. ex de dona. inter. cum si.
puderet. s. cū hu. sed ob hoc non minus repelleretur. C sūt
sile. iii. pars. non insolenter. i. non insuete nō superbe uel in
iuste. b. loci. i. officij. b. officialis executorē litū diē qz introduct
reos et facit eos iudici apparet. vii. et apparitor dicit. Isti ex
cutores aliquid certū a litigatoz accipiebat. p. spouulis iof.
et pe. de sal. et b. uideas qd no. in spe. li. i. ru. de sal. §. i. amoue
tur. i. cui auferit officiū. officiū executōis. ab his. s. officialib.
imoderatā. i. nimia. ip. obit. i. iportūtate magis v. qz. p. §.
b. reprehendimus eos. q. s. litigantes. iustitate. i. §. usum cōsue
tu. i. §. id qd fieri solet. p. qui. s. officiales qui ea z. de more. i.
cōsuetudine et ratione sui officij. p. inuitant que ad tps ibi s.
b. tenentur qui ibi perpetuo sūt hu. C isti. v. ps. oēs. s. supra
dicti qui cum pccō acquirūt. s. officiales iudices testes aduo
cati iurisperiti officiales nō peccant accipiendo debitū. pec
cant tñ petendo nimis istanter et scandalizādo fratrem aduo
cati. et iurisconsulti peccant aliquñ uel accipiendo ultra qz debe
ant uel accipiendo pro iusto pōtio uel malo cōsilio. b.
Et b. adde qd plene no. inno. ex de imu. ec. qz. ubi multū di
cit ad declarationem huius. c. et inter cetera ponit qz hypocri
ta qui sub noie bōi christiani multa lucratū est. ea restituere
tenetur qz per fraudem quesuit ut in hoc. c. Sed forte non
illi qui dedit. qz iam consecutus est mercede suam. mutauē
rint. i. decesserint p. consēderint. i. religionem intrauerint. lar
giuntur prop̄ b. introduc̄ b. c. qz ea que sic acquirunt pnt lar
gi pauperibus licet quodāmodo acquiruntur illicite. quod
intellige. i. per importunitatem et nimiam instantiā pe. de. sal.
tanqz aliena quia reuera non sunt aliena. b. C Qui uero. vi
pars. contra ius qd uult qz quis non ledat rapinis. que r̄su
ram accipit et rapinam facit. §. e. q. iii. si quis r̄suram. calum
nijs. i. falsis criminacionibus. imponunt enim alicui falsū cri
men et ob exigūt b. sua b. puta cum aliquis dicit alicui accusa
bo te infamabo te nisi tantum des mihi. ff. de cal. l. i. fm lau.
abstulerint ex ista l̄ra dicit inno. qz si quis sūt auctoritate iudi
cis p. mendacium uel per fraudem uel per calumniam seu p
qdqz aliud peccatum rem suam recuperet tunc tenetur rez
ipsaz restituere. §. b. bo. ista littera pōt intelligi qn̄ quis qd
alienum est illicite occupat. ceterum si id quo d. suum est iniq
occupauerit qzuis de peccato et iniquitate pñiam agere debe
at nec sub spe uenit peccare debuisset ut extra de cle. ex. m. i. l
lud. non tamen uidetur qz rem quā sic occupatam recuperā
uit ex quo sua est illi maxime qui illam iniuste occupat resu
tire teneat. ar. i. eo quod legitur et no. ex d. or. cog. cū dilect
§. i. ff. depositi. bona fides. quinimo et in hoc casu uidetur
qz dolus cū dolo et culpa cum culpa compensari posset. ff. de
dolo. si duo. ff. de compē. si ambo. ex de adul. c. penul. et vlti.
fm bo. qui ita no. ex de resti. spo. olim cām. et adde qd dicas
i. xxii. q. ii. dñs. reddenda cis quoz fuerunt. qd dicit ut le. et

no. extra de homi. sicut dignuz. §. eos. ubi dicit bo. illud ue
rum intelligenduz nisi forte exigente enorūtata delicti auēte
ecclesie aliud fiat. qz qnqz omnia bona exponit ut p3 extra
de hereti. excōicamus. i. §. si uero dñs. et extra li. vi. de t. omi.
pro humani. ubi ipse bo. copiose no. de huiusmodi exposi
tiōe et penis qz ecclēsia ipōit laicis et sup hoc uide. xi. q. i. nul
lus episcop. et qd ibi dixi qd est extra inno. iii. fm bo. et p
primo dicto facit. j. q. pxi. c. i. et extra li. vi. de usu. qzqz. qd ē
concl greg. ubi no. do. gul. duran. et bene qz usū tanqz es
alienum debet deduci priusqz soluātur legata et alia que relā
quuntur titulo lucrativo ab ipsis usurarijs. nam hereditas ī
telligitur deducto ere alieno. C. de lega. l. i. uniuersit. ar. b. et si
heres usurarij fecerit inuentarium fm formam legul. C. de uir
deli. scimus. et in auf. coll. i. et de here. et fal. §. hinc nobis. nō
tamen solvet legata legatariis primo uenientibus prout. c. l.
cauetur immo illis quibus primo usure restituende sunt ga
cautio prefta de qua loquitur p. decre. ex de usurie. qzqz. li
gat ipsos heredes ut primo satis faciant de usuris. ff. de eden.
quedam. §. sed si ci. ar. op. b. Sed nunquid heres usurarij fa
tis faciet illis a quibus usure extorte sunt ul. eorum heredib.
uel successoribus primo uenientibus ut dicit predicta lex sci
mus. §. sed ci. Rñ. non immo fiat eis et alijs satisfactio pro
rata unū qdqz contingente. ff. d. pac. et suum. §. ul. extra de te
sta. relatum. u. §. ul. fm. gul. Et no. qz fm ray. forma restituē
de erit talis quia facienda est semper restitutio spoliatis uel
eorum heredibus vel successoribus primo uenientibus ut di
cit p. lex sancimus. si possint inueniri. iii. q. ii. reintegranda
et cere per totam questionem. Fallit tamen hoc cum is qz de
dit pecuniam cōmisit turpitudinez in dādo. Si uero non ī
ueniuntur spoliati uel ignoratur. tunc consilio et auctoritate ec
clesie pñialis distribuantur in pias causas et maxime in ali
monias pauperum et redēptionez captiūorum et b. siant in
loco et si locus nescitur saltem in illa dio. ubi rapina facta est
cum consilio ep̄i illius dioc. uel capellani loci si discretus est
ar. lxxvii. di. diuine. lxxviii. di. ep̄iscopus gubernatiōem. x
ii. q. ii. cōcesso. et c. quattuor. vi. q. iii. placuit. et c. de illis. palea
est et optime. ex de rap. c. i. fm ray. qui hoc no. in sum. li. ii. d
rap. iuxta si. §. forma restitutio. Et. Sed bo. dicit qz restitu
tio subtractorum sive male aquisitorum est unus de casibus
ad ep̄im pertinentibus ut p3 fm eum extra de inde. cū sit. et in
sum. de pe. §. vi. iuxta si. sub. §. sed que forma v. item et ubi. et
ibi uidere poteris. facit ad hoc. xii. q. i. precipi. C. de epis.
et de. nulli. C. cōia de succel. auf. omnes uero. §. i. que sumit
ex. l. federici. hac edicitali. ad idē ex de testa. ma. §. i. in auf. d
ec. ti. §. si. autem. coll. ix. fm bo. qui ita latē prosequitur
in suo apparatu extra de usur. cum tu. in pre. decre. ex de in
de. cum sit. in sum. de pe. §. ul. iuxta si. sub. §. sed que forma v
item et ubi et ibi uidere poteris et facit ad hoc. xii. q. i. precipi
mus. Tu die hanc sententiam esse uera in hoc casu et in ali
is casibus est etiam uera ubi nullus deputatus est a testator
qui b. exequatur. xii. q. ii. de laicis. in si. et no. ex de uer. sig. cū
tibi. in glo. non intelligas. nam ubi certa persona a testatore
deputata est illa debet exeq ut in pre. c. de laicis et. C. de epis.
et de. nulli. et ex de testa. tua. et c. ioannes i. auf. de ec. ti. §. si qz
coll. ix. imo credo qz ipse raptor bona incerta que debet pau
peribus dari potest ipsis pauperibus erogare absqz auto
ritate sive scia ep̄i uel alter. indicis ecclastici ut satis colligatur
ex de usuris cum tu. §. i. v. uel bis. thoc etiā innuit clare gl.
ex de homi. sicut dignum. §. eos in gl. quia uero z. ad idem
extra d. imu. ec. quia. Non ob. ex de iude. cū sit. nam illa de
cre. loquitur de iudeo non christiano cuius actus et dispen
satio merito habet suspecta ab ecclia quo ad pauperes chri
stianos. et ideo iuste et bene dicit ibi fm prouidentiam dioc.
ep̄i z. que suspicio cessat in fideli christiano et sic nō dubito
qz ep̄iscopus non debet se intromittere de talibus nisi in de
fectum. Et no. qz bo. dicebat qz in his in quibus est mortale

peccatum fin legem diuinam ut in furto et rapina ut. s. e. pena le. dispensare non pot estus. nec etiam papa ut aliqui dicunt quo minus priam agat et restitutio fiat ex de usur. cu tu. s. c. q. li quod. t. c. multi. i. e. q. pxi. c. i. In his uero in quib' mor tale peccatum est fin ius positum. est epis sue inferioribus pape interdicta dispensatio nis dispensare uel priam prestare pot nisi solus papa uel in cui specialiter comiserit. Si uero non est interdici tunc pot et hoc etiam no. in spe. de legato. s. nunc de epo. v. dñs meus dixit t. et addit hie qd no. inno. de hac mā ex de iunnu. ec. qz. in gl. i. in xta fi. vñ. sed de hoc ibi uideas. et qd dicam. i. q. i. c. i. in vbo restituiri pot donanda pauperibus. zacchei luc. xix. c. C in gl. per iudicem addit fin hoc istud intelligitur qd qui mibi debebatur hre non poterā et iudex per manū fortiorē detinenti id uiolenter abstulit et mibi restituit. Uel inuitū dicit h non eu a quo oio coacte cripiuntur sed cu qui cu quadam animi perturbatione psoluit. Qui dam autē ex his uerbis angu. dicunt aliquem auctē sua rem sibi debitā posse uiolenter arripe a detinente. sed male dicunt nūmū enim regulam canoniam et ciuilem qua dñ si quis instantam que est. C. vii. vi. fz. ioff. ad idē. C. de iude. nullus. x. vi. q. vi. placuit. xxiiii. q. v. lex. C in gl. ar. 3 illos. addit fz. io. bas. et az. C in e. gl. ibi. ego credo. addit e bñ fin. A. qui dixit eum repeter posse et qd dixit lex predicta litē perdat ne rū est principalē nō date pecunie. nō enī quis dñ sic pecunia dare. C. de pe. iudi. l. i. Unde dicebat. b. qd si dat ut iudex p eo ferat tñ iustā sñia et hoc ptestē pot repetere ar. h et illa p testatio excludit illā presumptionē quā inducit lex illa. p hoc facit. ff. e. ubi aut. C. c. ti. quotiēt. Uel ibi loqui cu incertū est quā sñiam emerit. nam regulare est quot. ex pte accipietis tm est turpitudō repetitō cōpetit. ff. e. ti. l. idē et si la. C in e. gl. in fi. addit de hoc et no. xi. q. iii. qui recte. C in gl. sportulas. ad de hoc intellige cu nō recipiunt salarium de publico. xxiiii. q. i. militare. lxxvi. di. non satia. vñ. in singulis io. de fa. C in gl. de facto. addit et no. qd lra nō dicit qd exigant et extorqueat ultra debitū. sed qd sibi debetur extorquent et petūt cu nimia instantia et importunitatem fin. b. qd si extorqueat ultra debitū possit repeti nec reprehendere qui repeteret pe. de sal. C in gl. ad officium in fi. addit sub. sicut ut hmōt officiales uel executores pe. C in gl. qui dixit ibi. quadruplū. addit. xij. q. ii. cu diuotissimaz.

¶ Q. sexta.

Quid uero. in. iiiij. ptes in prima quarum probat p. c. augustini qd non agit priam digna si res non restitutio. de. C in. i. in fi. addit de hoc no. xxxii. q. ii. c. qnallam. in fi. ibi uideas.

Hres pecm sub. cōmissū. agitur. i. agi desiderat. nō si restituatur. Quid de his qui excoicati tpe excōicationis acquisierūt negotiando uel ex dono recipiendo. Et quidē tenēt totū restituire et si alias salvare desiderant fin ho. qd dic ut plene no. in sum. de pe. s. que pena iuxta fi. sub. s. qd ibi uideas. Et no. ex li. vi. d. excep. pia. Et no. qd si aliquis decedens relinquat sibi heredē ex testamēto uel ab intestato et ordinavit quēdā executorem tm ad emendandum sua foris facta qui decedens tpe mortis sue creditoribus tenebat et tā termini solutionum effluxerant. iste executor debita huius soluere tenēt et potest pueniri et sic obtinuit. qd clapsis solutionū terminis defunctis cepū iniuriari creditoribus non soluendo. ex precepto enim dñi est solutio debiti facienda ar. b. xi. q. i. magnum. xxiiii. q. ult. tributum quare peccat in termino nō soluendo. tum qd frangit promissum ex de pac. c. i. t. iii. tū qd ipso clapsō inuito dñi retinet alienū. ff. de excep. do. l. ii. s. circa. et h tenet quidā. s. nt noie foris factoz pñneant h casu debita quoqz terminus solutionis mortis tpe lapsus erat et p illis agi possit. secus aut de illis et p o illis debitis quoqz terminus nōdū aduenerat tpe mortis h ita

uo. in spe. rubri. qualiter scriptura i iudicio proferatur. s. nūc uero. s. de h aut queritur tē. ablatū uel eius estimatio. restuui pot sic ex de homi. super eo. s. nisi prius et dic pot. i. fin ius facultates. xxiiii. q. viii. pessimā. uel dic pot. i. dūmō i facultatis hēant unde ablatā restituere possint ex de usu. cu tu. s. i. s. dūmō et ex. c. li. vi. qzqz. et ex de homi. sicut dignaz. s. eos. alii nota paupertatis eos excusabit ut in pre. c. cu tu. s. illō aut. Sed nunquid dñ h̄i in hoc casu rō ne egeat uide qd lic. ff. de re. ii. l. in cōdēnationē. ff. de cel. bo. is qui. t. l. si debitor. et sic etiā no. per ber. ex de solu. odoardus. et facit qd no. xvi. q. vii. quicqz ibi uideas et ita etiā gof. prout no. in pre. c. cum tu. sed uin. no. ibi qd securus credit fin caū. Un ibi no. ala. b. et ho. qd insolidū cōuententur detentores bonoz usurari nō inqzū facere pnt et hanc sñiam tenet gof. in sum. de usur. s. in iudicio. quidā dicunt in hoc casu qd ubi oio nihil pot solueretur seu reddere sufficit ptrito et ppostū reddendi qd comode poterit pueniri ut h et pre. c. odoardus. qd ucz ē fz bo. quādo no ta ē paupetas ut i pre. c. cu tu. s. penul. qui bo. scripsit qd tales qui habent talia restituere paulati singulis mētibus uel anis emendetur qd poterit uel cōponant cu leis uel spoliatis eis de suis redditibus moderate ita qd sibi uita remaneat quo us qd satisfactū plenarie fuerit assignāto et hoc ho. no. i sum. de penitē. s. vlt. iuxta fi. sub. s. sed que forma. s. ubi. et v. si aut et v. si nō pot qui ho. finaliter ibidez in v. qd si nullū pot tē. dicit qd si tales nō pnt aliquā inuenire misericordia apud illos qd bus restituere tenēt. tūc absqz dilationē tenēt fassiacre uel bonis cedere qd talis peccator semp est in mora. ff. de condi. fur. l. in re furtua. ar. ex de limo. cu in ecclie. et de testa. filius. Altū tenet dictū precedēs tāqz equaz. s. qd tenēt soluere qd tū pnt retenta eis uita sūn bis quibus cōmode uiuere pnt ar. de cō. di. v. discipulos cu his que ibi notan̄ et ex de furt. si quis. Sed ar. s in eo qd dicam. i. prox. in vbo reddere. ibi uideas. De hac mā plene no. ray. in sum. l. ii. de rap. in fi. s. forma restitutio. tē. ibi oio uideas et in rub. de usur. s. cōpelluntur. ibi uideas. nō possumus. i. non debemus. nā inānis est actio tē. h. ff. d. dolo. nā is. ex de resti. spo. oli nobis. zle. et no. ex de solu. odoardus. in gl. ex de homi. sicut dignū s. eos. dic ut ibi no. pe. la. t. b. hre credimus. s. rez ul eius estimationē. h. negare in fraudē. h. C Ubi. ij. pars. sustinet cruciatu. dicit uin. generale est ut qui nō pot soluere penam legis uel adimplere subijcat vberibus. ff. de iuris. o. iudi. si qd s. in seruos. ff. de in ius no. l. ult. C. de ser. fug. l. quicqz. Si uero non potest soluere multa iudicu temperanda est. ff. de offi. presi. illicitas. s. vlt. C. de mō mīc. l. ult. Et ubi non pot quis statim cauere expectandus est. ff. de coll. bo. l. iii. s. ult. fin vñ. qui ita no. ex de isti. auctē. C Sed nō. iii. pars. p talibus. i. c. s. pro malis. frustra. i. ultra modū lau. illud v. nō compellit et si ad eccliam p̄fugit nō dñ ecclia cu sic defendere qd non cōponat qd inique geslit uel gesfit. xvii. q. iij. re uiz. h. misericordius electue si. xxiiii. q. iij. nūmū. h. obuiat. i. nocet. h. C Sed nunquid. iii. pa. nos. s. cleric. h. exigendū tradere. s. iudicibus secularibus ut ab eis exigat penas tpe lau. epal. i. clericalis. sed epal. dicit qd solus est iudex ordinarius ecclasticus in sua dioc. b. de hoc. xi. q. i. d. persona dic ut ibi. humanū. i. ecclasticū sue forense. b. iudicū. ii. q. i. si peccauerit. xxvii. q. i. de uiduis. ii. b. nolentel. s. reddere qd dñ aliquid restituere nō pot differe sed tenēt statiz restituere si pot ut. s. e. c. in p̄m. sicut enim accipere rem alienaz est pecatū h iustiam. ita etiam detinere eam qd per hoc qd aliquis detinet rem alienā inuito dñi impedit eū ab usu rei sue et sic facit ei iniuriam. manifestū est aut qd nec p modicū temp̄ l. i. peccato morari. Sed qlibet tenet pecm deserē statiz restituere et p̄m. quasi a facie colubri fuge pecm. et ideo quilibet tenetur statim restituere uel petere dilationē ab eo qui possit usū rei cōcedere fin tho. arguimus. i. accusamus uel offendim' fin pa. increpamus. i. redarguimus reprobamus uitupera-

mus fin hu. in derivationibus. obtestamus. i. adiuramus et supplicamus preces impendimus. palam. palam est cora pluri bus. ff. de uer. sig. palam. **C** in. i. gl. ibi. si virgo. adde ubi de hoc. **C** i.e. gl. ibi. sed aggrauat. adde ex de pseue. c. ult. ex de simo. c. in ecclie. ex de eo qui du. in ma. c. b. f. iuxta si. **C** i.e. gl. ibi. quidam. adde ut ala. qd dic ut no. ex de prescrip. v. galanti. et de coes. pre. c. nulla. **C** in gl. ar. qd ibi. fraternitas. adde ubi de h. Sed pot dici qd si non agatur ad interesse tm sed ad penam et interesse ut est in furto tunc si placet actori qd ibi pene poterit commutari in penam corporalem ar. huius. c. fraternitas. Sed pro puro interesse non subiicitur pene sed rescrubitur rehabet dntur ipse prospicioris fortune. Item uidetur qd si egenus pueniat sive ex contractu sive ex maleficio ad interesse aliquius tm reddendum locum bz qd dntur ex de solu. odoardus. ubi dixit relaxetis. ubi de hoc no. ino. Si aut pueniat quis actione iuriarum que est tm ad vindictam. Vel etiam si als pueniat criminaliter ubi dntur quis puniri pecunia liter fieri commutatio pene etiam inuitis actoribus. ff. de penis. Li. ex de sen. ex. ut fame de hoc le. et no. ex de do. et contu. finem in si. ubi uideas. **C** in. e. gl. ibi. ex maleficio. adde. ar. ad hoc xvi. q. vi. illud. in si. Sed ar. h. c. q. in. s. ul. in si. de hoc le. et no. lxxvi. di. non satis. in prn. ibi uideas. **C** in. e. glo. in si. adde. ad idem ex de pig. lator. **C** in gl. ergo adhuc. ibi uenire. niri. adde h intellige ut no. ex de homi. sicut dignum. s. eos. in gl. als enim tc. que gl. fuit la. **C** in gl. si ergo. in si. adde dntur etiam no. xxii. q. iii. maximianus. ibi uideas et ii. q. vii. laicos. **C** Si uero h incipit. ii. ps qdnis io. de. dictum es. qd res aliena debet dno restitu. nunc ponit magis casum i quo res non restituitur sed ipsius estimatio. h.

O Imperius. coz. s. quorundam laicorum occupat. xii. q. ii. sicut ecclia. ubi de h. temer dnis. s. nescientibus s. dnis. iccire v. precium si ecclia vel eps non habz unde uenda uas alteri ecclie vel pletur similit. si sit vestis preciosa uenda et de eis precium. Quid aut qd iste calix sive ailia res sacra huius uicosa sit. qd p uim eis materia ablata est et m plus est attendenda qd forma. ar. ff. de usuc. sequitur. s. si ex lana. Ite si seru reddatur iam sacramentum. quare no res sacra. Illa forte est ro et bona. qd seruus dolis capax tc. ut. s. c. de per io. fm. la. dare h. l. ii. di. si seruus absente supple h. c. p. illud. xii. q. ii. vulnerane. ut dnis calicis pmu offerente conueniat suum interesse psecuturus si appareat et soluendo sit. Quid si no sit soluendo nec appareat dic qd bz regessu h epm quo casu distinguuntur. aut episcopus sciuit calicez esse alienu quo casu duplum restituet ut in hio vni non est contra. sed cocordat. Aut nescivit quo casu simplu restituet ut h. No. tui qd b. bene dixit etia. b. qd eps qui psecutus raptor fuit illi aurum v. argenti. b. b. **C** in. i. ibi. ligna. adde et ex de reli. do. ad h. ubi de hoc. vni dntq locis semel religiosus amodo no dnt proprias insti. de re. diu. s. locus. ff. de hben. emp. ede sacra. et id dicit lex de domo iperatoris qd non possit couerti in usus priuatos. C. de palado. l. i. qd dic ut no. xvi. q. vii. et h diximus in gl. ar. qd ecclia tc. **C** in. e. gl. ibi. apostolicos. adde i si. ubi de. hoc ubi loquitur de monasterio de rebus ecclie pstructo qd dnt redi ipsi ecclie fm lau. et hoc et no. ray. in sum. de imu. ec. s. item pone. **C** in. e. gl. in si. adde. et uideas qd no. xxii. q. i. fm. in glo. i. in si. et s. i. q. i. no est. in gl. h dnt tc. **C** Pro malis. iii. pars qdnis io. de. et occasione eius quod dicitur. s. e. c. i. ibi. sed non inhumani et cetera ponit granthm. s. fz. b.

N qui adhibendo. xxii. q. v. c. i. et h est uerum nisi adhuc latrociniadi tc. et c. c. q. iii. est iniusta. fm la. **C** in. i. gl. in si. add. ubi de hoc. et c. c. q. v. reos. ibi uideas. **C** Furtum. iii. ps qdnis. io. de. qd. s. s. p. primo facta est mentio de furto ideo ponit qd furtu non tam tc.

H uer aut attenditur. qd ubi committitur illicitum qd p. reas rei non expectatur. xvii. q. iii. quicquid. lau. nam apud deum non consideratur qd p. sed affectus.

xxiiij. q. i. odi. et tui apud eccliam. p. varietate rerum ablatarum uaria imponitur pena pro furibus ut broc. li. xi. si quis furtum quod sumptum ex p. niali theodozi. h. et lau. una est in genere non in criminis equitate. nam dicit. h. tc. ut hic dicit glo. la. **C** in. i. gl. ibi. p. minima re. adde. s. qd non excedit duos au. reos. ff. de dolo si olim. in si. et ratio diversitatis qd actio furti ordinarie inuenta est. et instituta ad furtum puniendu et non est mirum si furtum qd p. sit puniat et ad hoc competat cu ad h. nata sit h. actio dnt dolo exordinaria et subsidiaria est vni. si dnt ubi alia actio competit. ff. de dolo. et eleganter. in prin. ea aut que ex ordinare et in subsidium dantur pp satis minimam rem uel summam no dantur sicut dnt in resti. in int. ut. ff. de re. sti. in int. l. scio. que sili extraordinaria est. vni non datur ubi alia competit. ff. de minori. in c. in p. pp hoc ergo actio de dolo non datur pp modica rem sed actio furti sic. **E**tno. qd cu aliqui mandat mibi ut faciat furtu. aliquid rei si res no est p. res qui mandat non tenet qd est consilium sed qui ce pit res tene. ff. de fur. falsus. s. ii. Si uero res est p. res ut qd tenet ut ibi. ff. re. amo. mulier. Si vo qui cepit res no. luit tractare qd credut res esse madatis neuter tenetur. ff. de furt. vulgare.

¶ Ca decimaquinta.

¶ Idam sacerdos

clericis qd laborant uicio sive morbo avaricie. qd uicio incontinencie. de illis qd laborat uicio avaricie gratus. s. in c. p. p. docuit cu eos turpia lucra sectari t. palium non debet multis auctoritatibus ostendit. in hac aut causa de illis qui uicio incontinencie laborant tractare int. dit ostendens qualiter sint condamnandi premittit tui de furiosis et mente alienatis. utrum que ab eis sunt sint eis imputada ut aut h. tc. h. Vel sic expedito de usuris et male acquisitis supponit granus de criminibus que sunt a pueris vel furiosis et de aduocatis et iudicibus ut autem tc. fm. io. de. lapsus i. decursus a laboribus fm pp. accusatur de fornicatione. s. e. q. iii. s. cu autem. Alij dicunt de homici. qd dicunt patere infra. s. se. sint imputanda dic qd no. s. i. illud. iii. q. ix. idicas. io. de. munera exigere dic qd sic si pmittatur sponte et impen. dat servit. s. e. c. i. xii. q. ii. quicquid suffragio io. de. sit p. d. natus dicens est qd non qd de sua turpitudine p. fuit. s. e. nemini ex de testi. ueniens. io. de. ar. h. ex de adul. significasti sic uenanda no. s. e. c. i. extra de ser. c. i. io. purgatio sit p. sereda sic si apud bonos et graues sit dissimilatus ex de accu. in quisitionis. s. e. q. c. i. io. de. sit extorquenda no. s. e. c. i. ii. q. vi. s. sunt quorum. io. de. sacerdotem damnare no nisi cu. vi. epis. s. e. felit. t. c. se. officium exequi h. uult dicere an pp h. deponi debeat dic qd non. xxviii. di. fraternitatis. xxviii. di. habuisse. tm de rigore posset. xxv. di. c. ult. xxviii. di. c. ult. t. s. q. vii. c. i. io. de.

¶ p. prima.

¶ Hod autem

Hec qd dini. datur i duas p. tes in quaru prima probatur qd ignorantes et pueri non peccant. si ignorantia est in uincibilis. s. cum nullo mo potuit scire qd uis daret operam. Si autem scire potuit et non dedit operam non excusat a to. to sed a tanto. i. in parte ita est intelligenda littera usq ad. c. merito queritur io. de. Et ut bene intelligas no. qd est duplex ignorantia. nam alia est uincibilis alia inuincibilis. uincibilis est quando possumus scire dando operam sed nolumus de ista. loquitur euangelium ignorans ignorabitur. xxvii. di. c. vi. cum suis concor. inuincibilis est. puta fusti expositus h. xisti cum matre tua ignorantia tua excusat te. quia uinci non poterat de ista habes. xxviii. q. i. s. ex his. in p. peccata v. na. nature sive sit infirmitas sive carnis. h. est autem v. animi mo

cc 4